

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskiì San Juan

Jesucristo xi 'Én-la Nainá, xitàá komà

¹ K'e nga tisa tàts'en-la kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tíjna-né. Yaá tíjnakò Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ² Kò yaá tíjnakò Nainá skanda tisa tàts'en-la kjoa. ³ Jè Nainá, k'e nga tsibíndaà ngats'iì tsojmì xi tjin, it'aà ts'eé 'Én tsibíndaà; nì mé tsojmì tjin xi mì it'aà ts'e kisindaà. ⁴ Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga títsajnakon xita; jè kjoa nga títsajnakon xita, jè-né ni'ín xi síhiseèn-la ngats'iì xita. ⁵ Jè ni'ín xi síhiseèn ñánda jñò choòn, ote-né, kò jè kjoa jñò mìkiì ma síkijne-la ni'ín nga síkits'o.

'Én xi kùichja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶ Tsibìjna jngòò xita xi 'mì Juan xi Nainá kisikasén. ⁷ Jè j'iì tsjá 'én it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn, mé-ne ngats'iì xita kòkjeiín-la koni s'ín kùichjaya. ⁸ Mìtsà jè Juan ni'ín xi síhiseèn-la xita, tà 'én j'iì tsjá it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn-la xita. ⁹ Jè ni'ín xi ngui kixi kjoa xi síhiseèn-la ngats'iì xita, yaá tinchrobá i isò'nde.

¹⁰ Íi tsibìjna isò'nde, kò it'aà ts'eé kisindaà isò'nde, tanga jñà xita isò'nde mìkiì kijtseèxkon. ¹¹ J'iì nan-gui ñánda ts'e, tanga jñà xita-la mìkiì kiskoétjò. ¹² Ngats'iì xita xi kiskoétjò tikoà kòkjeiín-la jñà 'én xi kùichja, k'oaá s'ín kitjò'nde-la nga Kí'ndí-la Nainá ma, ¹³ tanga mìtsà koi kjoa-la nga jní kits'iìn-jìin, ni

mìtsà koi kjoa-là nga it'aà ts'e xita kits'iin; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iin.

¹⁴ Jè 'én, xitaá komà, jí tsibìjnajiin-najen. Ki'ya-nájen kjoa jeya-là nga Ki'ndí tà jngoò-là Nainá. 'Nó tjín-là kjondaà kò kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèe xi k'oas'ín kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sa nchrobá tjingui-na, jè isa tíjna ítjòn-na, nga isa kjòtseé tíjna koni 'an.”

¹⁶ 'Nó tse kjondaà kitjoé-ná ngats'iaá, sa 'ño, sa 'ño kochikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotíxoma, it'aà ts'e Moisés j'i-ne, tanga xi kjondaà kò kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'i-ne. ¹⁸ Ni saá jngoò xita beèxkon kó kji Nainá. Tà jè xi ki'ndí tajngoò-là xi ya tíjnat'aà-là, bénojmi kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmi Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ Jñà 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jñà xita judío xi títsajna Jerusalén kisikasén-là nò'mii kò xita levita ñanda tíjna Juan nga kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá xita-ne jí?

²⁰ Juan tsibénojmi kixi-né; mìkii tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xita xi xó kisikasén-ne Nainá.

²¹ Xita koi ítjngoò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Yá-né ngaji? ¿A jí-né Elías?

Juan kitsò:

—Majin, mìtsà 'an.

—¿A jí-né xita xi chja ngajo-là Nainá xi tjínè-là nga kjoíí?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

²² Ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Kòt'ìn-nájèn, yá-ne jì, mé-ne nga koma kònguìko-lajèn 'én jǎà xítà xi kàsíkásén-najèn. ¿Mé 'én xi k'òj-nájèn ìt'aà tsijì?

²³ K'eé kitsò Juan:

—'An-ná xítà xi 'nó chjàya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixì choòn: “Tjandaà kixiòo ndiyá-là Nainá”, koni s'ín kitsò Isaías, xítà xi kiìchjà ngajo-là Nainá.

²⁴ Jǎà xítà xi ijchò kjònangui-là Juan, xítà fariseo-né. ²⁵ Ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Tsà mìtsà jì xi Cristo, nì Elías, nì jè xítà xi chjà ngajo-là Nainá, mé-ne xítà 'nè-ne bautizar.

²⁶ Kiìchjà Juan kitsò:

—'An tà nandá s'iìn-na bautizar xítà, tanga tíjnajìlìn jngòò-nò xi jǎò mìkìl yaxkon, ²⁷ jè xi iskan kjoì, jè xi isà tíjna ítjòn koni 'an; skanda mìkìl tíj'nde-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'ín-là xojté-là.

²⁸ Ngats'ìi kjoà koi, ján naxandá Betania nga k'oas'ín komà, naxandá xi kijna xijngoaà ndá je Jordán, ñánda kis'iìn bautizar xítà jè Juan.

²⁹ Nga komà nchijòn, Juan kijtseè Jesús nga tínychrobákon, kitsò:

—ìChítsejèn-là, jè jèè xi síkasén Nainá k'oaá ngaya-là koni Orrè Kì'ndí xi faáxìn jé-là xítà isò'nde! ³⁰ Jè jèè xi k'oa kixan-nò k'è nga kixan: “Nchrobá tjìngui jngòò-na xítà x'ìn xi isà tíjna ítjòn-na nga isà kjòtseé tíjna koni 'an.” ³¹ Tìkooá 'an, mìkìl bexkoan yá-né jè. Koií kjoà-là nga ta nandá s'in-na bautizar xítà mé-ne jǎà xítà naxandá Israel skoexkon-ne.

³² Juan, k'oas'ín kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kìjtseè-ná jè Inìma Tsjeè-la Nainá nga itjojen-ne ngajmì koni kji nìse paloma kji, tsibìjnasòn-la Jesús. ³³ 'An, kj'eè kì bexkoan, tanga jè Nainá xi kisikasén-na nga kò nandá s'iin-na bautizar xita, kitsò-na: “Jè xi jchii nga kitjojenè-la Inìma Tsjeè-na nga ya kíjnasòn-la, jè-né xi kò Inìma Tsjeè-na s'iin-ne bautizar xita.” ³⁴ 'An, k'oaá s'ín kìjtseè, k'oaá ma-ne k'oas'ín tsjaà 'én nga Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá.

Xita xi kiskoòta'yàt'aà ítjòn-la Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá tíjna ìjngòò k'a; tji kò jò xita xi kota'yàt'aà-la. ³⁶ Juan kijtseèxkon Jesús nga tikoá ya tsóba, kitsò:

—¡Chítsejèn-là, jè jèe xi orrè-la Nainá [xi kiyátji jé-la xita]!

³⁷ Ingajò xita koi, k'e nga kii'nchré koni s'ín kitsò Juan, kiitjingui-la Jesús. ³⁸ Jesús k'e nga kisikátjiya, kijtseè nga xita tjingui-la kitsò-la:

—¿Mé xi binchaàtsjioò?

Ingajò xita koi, kiichja, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda tijni?

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn kiitjingui-la, kijtseè ñánda bìjna Jesús. Yaá tsibìtsajnakò nga jye kjòhoxòn, ijchò-la tsà xi ñijòn.

⁴⁰ Ingajò xita koi, jña xi kiitjingui-la Jesús k'e nga kii'nchré-la koni s'ín kitsò Juan, jngòò xi 'mì Andrés xi 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés kii kátsji ítjòn 'ndse xi 'mì Simón, kitsò-la:

—Jyee kàyaxkon-jen jè Mesías [xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsòya-ne.

⁴² Andrés kiikò Simón xi 'ndse ma ya ñánda tíjna Jesús. Jesús, k'e nga kijtseè, kitsò-la:

—Ngaji-né xi 'mi-lè Simón xi ki'ndí-la ma Jonás. I'ndeí, Cefas k'oín-lè ('én xi Pedro tsòya-ne).

K'e nga Jesús kiichja-la jè Felipe kò Natanael

⁴³ Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ján kjoí nangui Galilea. Kiskaàjiìn Felipe, kitsò-la:

—Nchrobá tjingui-ná.

⁴⁴ Felipe, yaá i'nde-la naxandá Betsaida, ya ñánda i'nde-la Andrés kò Pedro. ⁴⁵ Felipe kiì kátsji Natanael, kitsò-la:

—Jè xítà xi oxkít'aà kjotíxoma xi kiskii Moisés kò xítà xi kiichja ngajo-la Nainá, jyeé kà yaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-la José xi Nazaret i'nde-la.

⁴⁶ Natanael, kitsò-la Felipe:

—Ján naxandá Nazaret, ¿a tjin jngoò xi ndaà xítà xi ya kitjokàjiìn-ne?

Felipe kitsò:

—Nchroboí, chítsejèn-la.

⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtseè Natanael nga tinchrobákon, kitsò:

—Jè xítà jè xi ngui kixi kjoa nga xítà Israel nga ndaá tísíchá yijo-la kò mikiì konachan.

⁴⁸ Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'eé kòbe-lè k'e nga tikj'eè chja-lè Felipe nga tijna'ngui yá toò ikò.

⁴⁹ Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá; ji-né xi xítaxá ítjòn-la naxandá Israel.

50 Kiichja Jesús kitsò:

—¿A koií-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga ti-jna'ngui yá toò iko nga mokjeiin-lè? K'oaá xan-lè nga isa 'ñó tse kjojkón jchaá-isi.

51 Ijngoò k'a kiichja Jesús kitsò:

—Nguì okixi xi xan-nò, naxrjein xi sa f'ii isa jchaxkoòn ngajmii nga tix'á koa jña àkjale-la Nainá fimijìn koa nchrobájen nga tjímat'aà-na xi Kí'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

2

Jè kjojkón xi kis'iin ítjòn Jesús

1 Xi komà jàn naxrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xita ján naxandá Caná, ya nangui Galilea. Tikoaá yaá tíjna jè nea-la Jesús. 2 Tikoa kinokjoà-la Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la ya ñánda chixàn xita. 3 K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-la Jesús kitsò:

—Mì ti mé vino tjín-ne.

4 Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'an kò'mì-ná? Kj'eè kii bijchó naxrjein-na nga skoe-na xita yá-ná 'an.

5 Jè nea-la Jesús kitsò-la jña xita xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tikitasòn yije-là koni s'ín tsò-nò.

6 Ya títsajna joòn tíjí ndajo xi sinchá nandá, xi síkjeén jña xita judío nga ma sítsjeè-ne tsojmì xi tjín-la koni s'ín tjín kjotíxoma-la xi xkón tjín. Jña tíjí kjiyaá-la tsà jò ko tsà jàn nisa nandá. 7 Jesús kitsò-la jña xita chi'nda xi nchibíya vino:

—Tínchaà nandá tíjí koi.

Jña xita chinchá nandá; jngoò k'aá kisitseè.

8 Ikjoàn kitsò Jesús:

—T̄inachrjèè chiba vino; tanguíkò-là jè xi t̄ísís'in-là x̄ita.

K'èé k̄iikò-là. ⁹ Jè x̄ita xi okò-là nga t̄ísís'in-là j̄nà x̄ita, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; x̄ita jè, mìk̄iì t̄íj̄iìn-là ñánda j'ìi-ne. (Tà j̄nà t̄íj̄iìn-là x̄ita ch̄i'nda xi tsachrje nandá.) Jè x̄ita xi okò-là, k'èé k̄iichj̄a-là x̄ita x'ìn xi chixàn, ¹⁰ kitsò-là:

—Ngats'ìi x̄ita, jè tsjá ítjòn vino xi 'ñó ndaà; k'è nga jye 'ñó 'bii j̄nà x̄ita, k'èé tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjò-né xi 'ñó ndaà, skanda saá tì'bii.

¹¹ Jè kjojkón xi kis'ìin ítjòn Jesús ján naxandá Caná nangui xi chj̄a-ne Galilea; k'oaá s'ín tsakó kjoa jeya-là kò j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là kòkjeiín-là it'aà ts'e.

¹² Xi jye komà iskan, Jesús k̄iì ján naxandá Capernaum; k̄iikò nea-là, 'ndse, kò x̄ita xi kota'yàt'aà-là. Tà chibaá n̄achrjein tsibìtsajna ya naxandá jè.

K'è nga k̄iì s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

¹³ Nga jye nchrobá machrañà s'eí-là x̄ita judío xi bitjo k'è nga itjokàj̄iìn kjo'in ján nangui Egipto, Jesús k̄iì ján Jerusalén. ¹⁴ K'è nga jahas'en ingo ítjòn, k̄ijtseè nga t̄j̄in x̄ita ya nd̄itsin ingo xi nchi-hot̄ijna nchraja kò orrè kò paloma; t̄ikoa t̄itsajna xi sík̄jat̄ijya tòn. ¹⁵ Jesús tsibíndaà jngoò na'ñó xi tsajá-là j̄nà x̄ita nga tsachrje yije ya nd̄itsin ingo, kò nchraja kò orrè. Tsibíxteèn tòn-là j̄nà xi sík̄jat̄ijya tòn. Jngoò k'aá chinchá ngajten ím̄ixa-là. ¹⁶ J̄nà x̄ita xi nchihot̄ijna n̄ise paloma, kitsò-là:

—Tɪnachrjeè yije cho koi; kì ni'ya ndìtsin 'nè ni'ya-là Na'èn-na.

¹⁷ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-là k'ée tsibítsjeèn-là nga k'oas'ín t̄jít'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Ñó mats-jakè ni'ya-lè; koií kjoa-là nga machinikeè.”

¹⁸ Jñà x̄ita judío kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿Mé kjoxkón xi okoò-nájen nga t̄jín-lè k̄jot̄ixoma it'aà ts'e kjoa xi 'nì?

¹⁹ Kìichjā Jesús kitsò-là:

—T̄ikixaña ingo jè, 'an, jàn n̄achrjein kindàyà ìjngoò k'a-na.

²⁰ Kitsò jñà x̄ita judío:

—Ingo jè ichán joòn nó kisindaà-ne, koa jì, ¿a tà jàn n̄achrjein kíndaà x̄itse ìjngoò k'a-ne?

²¹ Tanga jè ingo xi kisikaxki Jesús, jè yijo-là xi okitsò-là. ²² K'e nga jye jaáya-là Jesús nga k'en, k'ée tsibítsjeèn-là jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-là 'én xi okitsò. K'ée kòkjeiín-là koni s'ín t̄íchjā Xojon-là Nainá ko 'én xi k̄ichjā Jesús.

Jesús, kós'ín ma ndaá beè inima-là ngats'ì x̄ita

²³ Jesús k'e nga tsibijna s'eí Paxko ján Jerusalén, k̄jìn x̄ita kòkjeiín-là it'aà ts'e k'e nga k̄ijtseè kjoxkón xi kis'iin. ²⁴ Tanga Jesús mìtsà nguì ndaà t̄jngoò ikon it'aà ts'e x̄ita koi, nga jyeé beèxkon yije x̄ita. ²⁵ Jesús mìkìl mochjeén-là nga k̄j'eij̄ x̄ita okitsò-là kó s'ín jñà x̄ita; jè, jyeé beè inima-là x̄ita kós'ín síkìtsjeèn.

3

K'e nga jè Jesús tsohókò Nicodemo

¹ Tsibìjna jngoò x̄ita fariseo xi t̄ikoā x̄ita ít̄jòn tsibìjna ít̄'aà ts'e x̄ita judío; Nicodemo ki' m̄i. ² Jngoò k'a j'ìikon Jesús k'e nga jñò, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kókóya-nájen. Nga jngoò x̄ita xi mìtsà Nainá tíjnako, mìkì koma-la s'ìin kjoṁkón xi jì 'nì.

³ Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè, jè x̄ita xi mìkì jts'ín x̄itse ìjngoò k'a-ne, mìkì skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

⁴ Nicodemo kiskònangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín x̄itse ìjngoò k'a x̄ita xi jye kòjchínga? Nì ít̄sé koma kjoahas'en ìjngoò k'a indso'ba nea-la nga jts'ín ìjngoò k'a.

⁵ Kìichja Jesús kitsò:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè, jè xi mì ít̄'aà ts'e nandá kò Inìma Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mìkì koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá. ⁶ Jè xi ts'ìin ít̄'aà ts'e x̄ita, x̄ita-né. Koā jè xi ts'ìin ít̄'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá, inìma-né. ⁷ Kì maxkón-lè koni s'ín tìxan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín x̄itse ìjngoò k'a-ne jñà x̄ita.” ⁸ Jè tjo 'ba-né n̄ita ñánda-ne; na'yà-la nga one. Tanga mìkì 'ya-la ñánda nchrobá-ne, t̄ikoā mìkì 'ya-la ñánda fi. K'oaá t̄is'ín ma yije ngats'ìi xi ít̄'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá ts'ìin-ne.

⁹ K'ée kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oas'ín koma-ne kjoā koi?

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Ngaji, maestro tijni ts'e x̄ita naxandá Israel. ¿Mé-ne mìkì tíjìin-lè kjoā koi? ¹¹ Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè: Jè kjoā xi ma-najen, k'oaá s'ín nokjoà-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín bènoj mí-jen. Jñò, mìkì mokjeíin-nò 'én-najen.

12 K'e nga benojmí-nò kjoa xi tjín isò'nde, mìkìl mokjeiín-nò. ¿A kòkjeiín-nò tsà ke'ènojmí-nò kjoa xi tjín ján ngajmii?

13 'Nì saà jngoò xità xi jye kiimijìn ján ngajmii; tà jè Ki'ndí-la Xità xi ngajmii tjina nga ya itjo-jen-ne. 14 Koni s'ín kis'iìn Moisés nga kiskímiì'nga yá xi tjoót'aà ye kichá bronze ya i'nde it'aà xìn ñánda kixì choòn, k'oaá tis'ín tjínè-la jè Ki'ndí-la Xità nga tjámìtjen-t'aà jè yá, 15 mé-ne ngats'iì xità xi kòkjeiín-la it'aà ts'e, mìkìl chija, s'eé-la kjoabinachon nità kjé-ne.

16 'Nainá 'ñó tsatoó kjòtsjakeè xità isò'nde nga kitsjaà Ki'ndí-la xi tajngoò ma-ne, mé-ne ngats'iì xità xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mìkìl chija; s'eé-la kjoabinachon nità kjé-ne. 17 Nainá mìtsà koi xá kisikasén-ne Ki'ndí-la nga kjo'in koiinè-la xità isò'nde; koií xá kisikasén-ne nga kochrjekàjiìn kjo'in xità kjoa ts'e jé-la.

18 'Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mìtsà kjo'in sinè-la xi kjoa ts'e jé-la, tanga jè xi mìkìl mokjeiín-la jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la nga mìkìl mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá xi tajngoò ma-ne. 19 Jñà xità xi mìkìl mokjeiín-la, jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la k'e nga j'ii isò'nde jè xità xi j'ii kò kjoahiseèn, mìkìl kisaseèn-la kjoahiseèn; isaá ndaà kisaseèn-la kjoajñò, nga ch'o tjín kjoa xi nchis'ín. 20 Ngats'iì xità xi ch'o s'ín, majtikeè kjoahiseèn; mìkìl ya síchrañat'aà ñánda iseèn choòn, mé-ne nga mìkìl jchà-la kjoa xi ch'o nchis'ín. 21 Tanga jñà xità xi kjoa kixì nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chrañà-la ñánda iseèn choòn, mé-ne nga jchà-la nga ndaà tjín kjoa xi nchis'ín koni s'ín

mejèn-là Nainá.

Jè Juan, j'ì òtjòn-là Cristo

²² Nga jye komà kjoa koi, Jesús kiìkò xità xi kota'yàt'aà-là ján nangui Judea; yaá tsibìtsajna chiba nàchrjein nga kis'ìin bautizar xità. ²³ Juan tìkoà kis'ìin bautizar xità ya naxandá Enón, jngoò ì'nde xi chrañàt'aà-là ya naxandá Salim, koi kjoa-là ì'nde jè tjín jchán nandá. Jñà xità, yaá ijchòkon Juan nga komà bautizar. ²⁴ Nàchrjein koi, tìkj'eè ndayá fìs'en Juan.

²⁵ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là Juan kò jngoò xità judío tsohótiya-ne kjotíxoma-là xità judío xi xkón tjín kós'ín matsjeèya-ne xità. ²⁶ Kii jñà xità ñánda tìjna Juan, kitsò-là:

—Maestro, jè xità xi ijchòkoi ján xijngoàà xajngá nandá Jordán, jè xità xi jì kits'ìi 'én ìt'aà ts'e, ì'nde jì tìkoà tís'ín bautizar; saá jé fìtjìngui-là ngats'ìi xità.

²⁷ Kìichja Juan, kitsò:

—Nìmé xi s'e-là xità tsà mì jè sobà Nainá tsjá-là. ²⁸ Jñò, ndaà tìjùn-nò koni s'ín kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinìkasén òtjòn-na ìt'aà ts'e xità jè. ²⁹ Jè xità x'ìn xi sa kòbixan, tìjna chjoón-là; jè amigo-là xi kòbixan síjnat'aà chrañà-là nga tí'nchré-là koni s'ín tíchja. Tsja jchán ma-là k'e nga 'nchré-là xità xi sa kòbixan. 'An, k'oaá tís'ín matsja-na k'e nga 'nchrè koni s'ín tís'ín xità jè. ³⁰ Xità jè, mochjeén-né nga kàtasijna òtjòn. 'An, kósijna tìjngui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmü nchrobá-ne

³¹ 'Jè xi nchrobá-ne ngajmiì, jè tǎjna ítjòn-la ngats'ìi x̄ita. Jè xi i isò'nde ts'e, x̄ita isò'nde-né, kò jǎà 'én xi chja kjoa ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmiì nchrobá-ne, jè tǎjna ítjòn-la n̄ita yá-ne. ³² Jè tsjá 'én mé xi kijtseè kò mé xi kiì'nchré. Tanga 'én xi tsjá, n̄iyá xi mokjeiín-la koni s'ín tsò. ³³ Tanga jè x̄ita xi mokjeiín-la 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, nguì 'én kixíj xi chja. ³⁴ X̄ita xi Nainá kisikasén, 'én-la Nainá chja, nga mìkiì fehet'aà koni s'ín síxájiin inima-la jè nga'ño xi tǎjn-la Inima Tsjeè-la Nainá. ³⁵ Na'èn-ná tsjakeé Ki'ndí-la; jè kisìngatsja yije n̄ita mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiín-la koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-la Nainá, tǎjn-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne. Kò jè xi mìkiì mokjeiín-la mìkiì kíjnakon inima-la; kjo'in sinè-la xi kjojtì-la Nainá.

4

Kó komà k'e nga jè Jesús tsohókò jngoò chjoón samaritana

¹ Jesús, kis'enojmi-là nga jǎà x̄ita fariseo kitsò: Jesús ìsaá kjín x̄ita tís'ín bautizar mé-ne nga ya skóta'yàt'aà-la mì k'oa-ne Juan. ² (Tanga Jesús mìtsà x̄ita kis'iin bautizar; tà jǎà x̄ita xi kota'yàt'aà-la xi kis'iin bautizar.) ³ K'oaá komà-ne itjojiin-ne nangui Judea; kiì ìjngoò k'a-ne nangui Galilea.

⁴ K'e nga kiì-ne, kjo'ño tǎjn-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵ Ijchò jngoò naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-la nangui xi kitsjaà kjotjò-la kjõtseé Jacob jè ki'ndí-la xi José ki'mì. ⁶ Yaá tǎjna jngoò ngajo nandá xi nei-la komà Jacob. Jesús jye 'ño ijta-la nga tsò'baya ndiyá. Tsibìjnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeè bijchó

nchisen. ⁷⁻⁸ Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsojmií kii katse ján ij̄iìn naxandá, jñà tsojmì xi skine. K'eé ijchò jngoò chjoón xi ya i'nde-la Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-la:

—Tj̄iì itsé-ná nandá xi skīaa.

⁹ Jñà x̄it̄a judío mìkii ndaà fik̄o x̄it̄a Samaria. Koií kjoa-la, jè chjoón kitsò:

—Ngaji x̄it̄a judío-né, k̄o 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá nijé-ná?

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjotjò xi tsjá Nainá k̄o tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà j̄i sijé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi síkijnakon-ná.

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—N̄a'èn, n̄imé kich'i xi k̄oma kinachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'ñó n̄anga. Ñánda tj̄ín-lè nandá xi síkijnakon-ná. ¹² Ngaji, ¿a isaá tijna ítjòn-la x̄it̄a jhínga-najen Jacob? Jè kitsjaà-najen jè ngajo nandá jè. Jñà x̄it̄a jhínga-najen, íi kits'iì nandá, ixti-la k̄o ch̄o tjè-la.

¹³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—N̄it̄a yá-ne xi skoí nandá xi j̄i t̄íbitjo, k̄oxíndá ijngoò k'a-la. ¹⁴ Tanga jè x̄it̄a xi skoí nandá xi 'an tsjaà-la, mì t̄i kii k̄oxíndá-la n̄it̄a kjé-ne. K'oaá s'ín s'e ij̄iìn inima-la koni jngoò ngajo nandá xi t̄íbitjo nga jè nandá s̄ik̄ijnakon-ne n̄it̄a kjé-ne.

¹⁵ Jè chjoón kitsò:

—N̄a'èn, tj̄iì-ná jè nandá xi k̄o'mi-la mé-ne nga mì t̄i kii k̄oxíndá-na t̄ikoá mì t̄i íi kjoikjaá-na nandá.

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—T̄inókjoa-la x'in-lè, nchrobákoji ijndé.

17 Kiichja jè chjoón kitsò:

—Tsjìn-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi si nga tsjìn-lè x'in. 18 Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakoíi. Jè xita xi tijnakoíi i'ndeí, mìtsà x'in-lè ma. Okixíí xi kasi nga tsjìn-lè x'in.

19 Jè chjoón k'e nga kiì'nchré 'én koi kitsò:

—Na'èn, k'oaá s'in machiya-na nga jii-là xita xi chja ngajo-la Nainá. 20 Xita jchínga-najen xi Samaria tsajen, íi nindoò jè kijtseèxkón Nainá. Tanga jñò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

21 Jesús kitsò-la:

—Ngaji chjoón, kàtakjeíin-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'in mì i kjinchrobá nindoò jè kò nì ján onguió Jerusalén.

22 Jñò, xi Samaria tsajòn, mìkiì 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mì-najen, 'ya-nájen yá xi yaxkón-jen; nga tje-la xita judío kitjokàjiin jngoò xi kochrjekàjiin kjo'in xita. 23 Jyeé nchrobá nachrjein, kò tijè-ne hora jè, k'e nga jñà xita xi nguì kixi kjoa nga beèxkón Nainá, kàteèxkón nga kò inima-la kò kjoa kixi. Tikoá jè Na'èn-ná ótsji-né xita xi k'oaá s'in mejèn-la nga skoèxkón.

24 Nainá Inima Tsjeè-né. Jè xita xi beèxkón, mochjeén-né nga nguì kò kjoa kixi kò nguì kò inima-la kàteèxkón.

25 Jè chjoón, k'eé kitsò:

—'An, be-ná nga sa kjoíi jè Mesías [xi xó sijkasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsòya-ne; k'e nga jè xi kjoíi keènojmi yije-najen kjoa koi.

26 Jesús kitsò-la:

—'An-ná, jè xi tìhóko-lè.

²⁷ Tìjè-ne hora j'ìi-ne xìtá xi kota'yàt'aà-là xi kii katse tsojmì. Tà k'oaá komà-là nga kijtsee nga chjoón tìhóko. Tanga nijngoò xìtá xi kitsò ikon nga kiskònangui-là mé xi tìkjònangui-là, o mé 'én xi nchijoó. ²⁸ Jè chjoón, k'ée kisikíjna nisa nandá-là; kii ján jjiin naxandá nga tsibénojmi yije-là xìtá; kitsò-là:

²⁹ —Nchrobá, chítsejèn-là jngoò xìtá xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

³⁰ K'ée kii jñà xìtá naxandá nga kii katsejèn-là ñánda tíjna Jesús. ³¹ Tìk'e-ne jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Maestro, tìchi.

³² Tanga Jesús kitsò:

—'An, tjin-na tsojmì xi kókjeen, xi jñò mìkii yaxkon.

³³ Jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là kitsò-là xíkjin:

—¿Yá xi kòf'ìiko-là tsojmì xi skine?

³⁴ Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmì xi kínee, jè-né nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-là jè xi kisikasén-na ko nga sikjehet'aà xá-là. ³⁵ Jñò, bixón-nó nga nguì ñijòn sá chija-là nga sincháxkó tsojmì xi jye tímajchá. 'An, k'oaá xan-nò: Chítsejèn-là xìtá koi; k'oaá ngaya-là koni tsojmì tjè xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. ³⁶ Jè xìtá xi bíxkó, machjí-là, ko jñà tsojmì xi bincháxkó, k'oaá ngaya-là koni xìtá xi s'e-là kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bítje ko xi bincháxkó ngàsòn s'e-là kjotsja. ³⁷ 'Én kixi-né xi tsò: “Kj'eíj xìtá xi bítje koa kj'eíj xi bíxkó.” ³⁸ 'An, kisikasén-nò nga kìncháxkó

tsojmì xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. Kjeíj xi kisixá. Tanga jñò tíhoko-nò nga bíxkó tsojmì tjè-la.

³⁹ Kjin jchán xita Samaria xi ya títsajna naxandá jè kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón nga kitsò: “K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn.” ⁴⁰ K'e nga jña xita Samaria ijchòkon Jesús ñánda tíjna, tsibítsi'ba-la nga ya kàtijnako. Jesús, jò nàchrjein tsibijnako. ⁴¹ Kjin xita kòkjeín isa-la it'aà ts'e Jesús, k'e nga kiì'nchré-la 'én xi jè sobà tsibénojmi. ⁴² Jña xita kitsò-la jè chjoón:

—I'ndeí mokjeín-najen; mìtsà tà koi kjoa-la koni s'ín ki'mì-nájen. Ngajen sobà kina'yà-lajen; k'oaá s'ín ma-ne nga mokjeín-najen. Kixíí kjoa, jè xi kochrjekajin kjo'in kjoa ts'e jé-la xita isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi chi'nda-la xitaxá ítjòn.

⁴³ Xi jye komà jò nàchrjein nga tsibijna Samaria, Jesús, itjojin òjngoò k'a-ne i'nde jè. Kii òjngoò k'a-ne nangui Galilea. ⁴⁴ Jè sobà Jesús kitsò: Nijngoò xita xi chja ngajo-la Nainá yaxkón nangui-la. ⁴⁵ K'e nga ijchò ya Galilea, jña xita xi ya i'nde-la, ndaà kiskoétjò, nga jyeé kijtsee jña kjoa xi kis'iin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eí Paxko. Jña xita koi tikoáá kii-ne k'e nga itjo s'eí.

⁴⁶ Jesús ijchò òjngoò k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisìkjatjya-la nandá nga vino kis'iin. Ya naxandá Capernaum tíjna jngoò chi'nda-la xitaxá ítjòn xi tikoá xá 'nga tjin-la. 'Nó xk'én ki'ndí-la. ⁴⁷ Xita jè k'e nga kiì'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea,

kiikon, tsibítsi'ba-la nga kàtjì ni'ya-la, kàtasìndaà-ne ki'ndí-la xi jyeé kjòmeè biyaà. ⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, mìkiì mokjeiín-nò k'e nga tsà mìkiì jchaa kjòxkón kò kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

⁴⁹ Jè xitá chì'nda ítjòn kitsò-la Jesús:

—Na'èn, t'iin kjondaà, nìton nchroboí nga tikj'eè biyaà ki'ndí-na.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaà tíjna-ne.

Xitá jè kòkjeiín-la 'én xi kitsò-la Jesús. Ikjoàn kii-ne ni'ya-la. ⁵¹ K'e nga jye kjòmeè bijchó-ne ni'ya-la, xitá chì'nda-la kiikjaá indiaà, kitsò-la:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaà tíjna-ne.

⁵² Xitá jè, kiskònangui-la chì'nda-la:

—¿Mé hora kjòxan-la ch'in 'ndì xi tíjn-la?

Kitsò xitá chì'nda-la:

—Ngojñá xi jngoò-là kjondaà-ne.

⁵³ Jè na'èn-la ti xi xk'én, kisijùn-la nga tíjè-ne hora k'e nga kitsò-la Jesús: “Ki'ndí-lè jyeé ndaà tíjna-ne.” Xitá jè kò ngats'iì xitá xi títsajna ni'ya-la, jyeé ndaà tíjngoò ikon nga mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò kjòxkón xi kis'iin Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'iì-ne ya Galilea.

5

Kó kitsò xitá k'e nga Jesús kisìndaà jngoò-ne xitá xi mìkiì ma fi jè nachrjein nìkjáya

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, nga komà iskan, jñà xitá judío tsibíjna jngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kii ijngoò k'a ján Jerusalén. ² Ya Jerusalén tíjna jngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo.

'Òn ma nguitjoa xi t́jín-là. Yaá t́jna chrañàt'aà-là xotjoa ts'e orrè. ³ Ya nguitjoa-là ḱjìn xítà xk'én kjiyijòngui: xi mìkìl tsejèn-là, xi tsá'yá kjoàn, xi mìkìl ma síkjaníyá. Ngats'iì xítà koi nchikoña-là k'e nga síjtíya-là nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ Jngoò àkjale-là Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjtíya-là nandá. Jè xítà xk'én xi fahas'en-jììn ítjòn nandá, k'e nga jye jtíya-là, nìtoón mandaà-ne nítà mé ch'in xi t́jín-là. ⁵ Ya kijnajììn jngoò xítà xi jye t́jín-là kaàn chrj'oòn jàn nó nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nga ya kijnà, kisijììn-là nga jyeé 'ñó kjòtseé xk'én. Kitsò-là:

—¿A mejèn-lè kòndaà-ne?

⁷ Jè xítà xk'én, kitsò:

—Nà'èn, mì yá xi síchját'aà-na nga kinís'en-jììn-na k'e jtíya-là nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jñà, kj'ejí xítà síkijne-na nga fahas'en-jììn ítjòn.

⁸ Jesús kitsò-là:

—Tìsítjììn, chjoí nijñaà-lè, títjájmiì.

⁹ Xítà jè nìtoón kjòndaà-ne, kiskoé-ne nijñaà-là, komà tsajmeè-ne. Nàchrjein jè, nàchrjein nìkjáyá-né. ¹⁰ Jñà xítà judío kitsò-là jè xítà xi kjòndaà-ne:

—Nàchrjein i'ndeì, nàchrjein nìkjáyá-né. Mìkìl t́jì'nde-lè nga kíkoji nijñaà-lè.

¹¹ Xítà jè kitsò:

—Jè xítà xi kàsindaà-nà, jè sobà xi kòkàtsò-na: “Chjoí nijñaà-lè, títjájmiì.”

¹² Jñà xítà koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá-né xi òkàtsò-lè: “Chjoí nijñaà-lè, títjájmiì”?

¹³ Jè x̄it̄a xi jyeé kjòndaà-ne mìkiì beèxkon yá x̄it̄a-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xìn kiì nga itjokàjìin-la x̄it̄a xi kjìn ma-ne xi ya tít̄sajna. ¹⁴ Xi komà ìskan, Jesús kisatiikjoò ìjngoò k'a x̄it̄a jè ya iya ingo, kitsò-la:

—Jyeé kòmandaà-ne; t̄anga kì t̄i jé binchaàtsji-ne, mé-ne nga mì ìs̄a ch'o t̄jìn kjoa xi komat'in.

¹⁵ X̄it̄a jè kiìkon j̄n̄a x̄it̄a judío, tsibénojmí-la nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶ J̄n̄a x̄it̄a judío kiit̄j̄ngui kondra-la Jesús, mejèn-la s̄iik'en koií kjoa-la nga k'oas'ín s'ín k'e nga nachrjein nikjáya. ¹⁷ T̄anga Jesús kitsò-la:

—Na'èn-na skanda nachrjein i'ndeji k'oaá t̄jìn xá xi t̄is'ín, t̄ikoaa 'an k'oaá t̄is'ín t̄is'iaàn.

¹⁸ K'oaá ma-ne j̄n̄a x̄it̄a judío ìs̄aá 'ñó ndaà kiit̄j̄ngui kondra-la Jesús nga mejèn-la s̄iik'en. Mìtsà tà koií kjoa-la nga mìkiì beèxkón nachrjein nikjáya, t̄ikoaa koií-né nga jè Jesús Na'èn-na tsò-la Nainá. K'oaá s'ín t̄isíngàsòn-kjoò yijo-la koni Nainá nga k'oa tsò.

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjohítsjeèn ts'an. Tà koií kjoa s'iaàn xi be koni s'ín Na'èn-na. Ngats'iì kjoa xi s'ín Na'èn-na, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaá t̄is'ín s'iaàn. ²⁰ Jè xi Na'èn-na ma, 'ñó tsjakeè-na nga Ki'ndí-la tsò-na; okó yije-na mé xi s'iaàn. Kòkò-ìsa-na kjoa xi ìs̄a 'ñó xkón t̄jìn, mé-ne j̄n̄ò, k'e nga jchaa, ìs̄a 'ñó ndaà koxkón-nò. ²¹ Koni s'ín s'ín Nainá nga s̄ikjaáya-la mìk'en kò s̄ikítsajnakon inima-la n̄ita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaá t̄is'ín tsjaà-la kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-la. ²² Jè

xi Na'èn-na ma, mìtsà jè bındaàjìin-là x̄ita, 'an-ná xi Ki'ndí-là ma kisìngatsja yije-na k̄jotíxoma nga koma kındaàjìin-là x̄ita, ²³ mé-nè ngats'ìi x̄ita skoexkón-na nga Ki'ndí-là ma koni s'ín beèxkón Na'èn-na. Jè xi mikìi beèxkón-na nga Ki'ndí-là ma, t̄ikoáá mìkìi beèxkón Na'èn-na nga jè kisikasén-na.

²⁴ 'Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-na koni s'ín chjà, t̄ikoá mokjeiín-là it'aà ts'e xi kisikasén-na, t̄jín-là kjoabinachon n̄ita kjé-ne. Mìtsà kjo'in sinè-là, jyeé itjokàjìin kjo'in ts'e kjoa biyaà, jyeé t̄jnakon inima-là it'aà ts'e Nainá.

²⁵ Xi nguì okixi xi xan-nò: Nchrobá n̄achrjein, t̄ijè-ne hora jè, k'e nga j̄nà mik'en kji'nchré j̄ta-na xi Ki'ndí-là Nainá ma; j̄nà xi kji'nchré j̄ta-na, k̄ítsajnakon-né. ²⁶ Jè Na'èn-na, t̄ijè-ne xi kjoabinachon; k̄o 'an xi Ki'ndí-là ma, k'oaá t̄is'ín kitsjaà-na nga t̄i'an-na xi kjoabinachon.

²⁷ T̄ikoáá kitsjaà-na k̄jotíxoma nga 'an kındaàjìin-là x̄ita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na.

²⁸ Kì maxkón-nò 'én koi, k̄ijchò n̄achrjein k'e nga ngats'ìi x̄ita xi t̄ítsajnak'en ján ínchíbá mik'en kji'nchré-là j̄ta-na. ²⁹ Kosítjen ìjngoò k'a-ne ya ngajo mik'en. J̄nà x̄ita xi ndaà kis'ìin, kjoáaya-là nga s'e-là kjoabinachon, tanga j̄nà x̄ita xi ch'o kis'ìin, kjoáaya-là nga s'e-là kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰ Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi ta k̄johítsjeèn ts'an. K'oaá s'ín bındaàj̄nà koni s'ín tsò-na Na'èn-na. Kixíi bındaàj̄nà; mìtsà k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-là Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹ Tsà t̄i'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an,

'én xi tsjaà, jñò kixón-nò: “Nì mé chjí-la.” ³² Tanga tjin jngoò xi kj'eíí xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, ngui 'én kixi-né. ³³ Jñò kinikasén-la xita Juan nga kiskònangui-la. Jè Juan, kitsjaà kixi 'én xi it'aà ts'an. ³⁴ Mìtsà kjo'ño tjinè-la nga kj'eíí xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koií k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokàjñò kjo'in kjoa ts'e jé. ³⁵ Juan k'oas'ín ngaya-la koni jngoò ní'ín xi títi nga síhiseèn, tanga jñò tà chiba nachrjein kinìtsjakoo kjoa iseèn-la. ³⁶ Jè xá xi tìs'iaàn, isa 'ño ts'e chjí-la mì k'oa-ne koni 'én xi kitsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kitsjaà-na nga sikitasoàn; tijè-ne xá xi tìs'iaàn okó it'aà ts'an nga kixi kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷ Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jñò, kj'eè kii na'yà-là jta-la, nì mìkii yaxkon kó kji isén-la; ³⁸ tìkoaá jè 'én-la mìkii fahas'en-jüin inima-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mìkii mokjeiín-nò it'aà ts'e. ³⁹ Ndaà binchaàtsjijñò Xojon-la Nainá nga k'oas'ín nìkìtsjeèn nga ya sakó-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-la Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰ tanga jñò, mìkii sasén-nò nga nchrobátjinguí-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹ 'Mìtsà koi kjoa otsjià nga jeya sùkíjna-na xita. ⁴² Tanga 'an, beèxkoòn-nò, nga jñò, mìkii matsjacha Nainá nga ko inima-nò. ⁴³ 'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jñò majìn-nò nga choétjò-ná. Tanga tsà kj'eíí xita kjoíí xi ta kjotsja ts'e kjoíí-ne, isaá-là nìton choétjò. ⁴⁴ Jñò, kós'ín koma kòkjeiín-nò? Nga tà jè binchaàtsjioè nga ndaà kìtsajnaà nga nguixkon xita, ko mìtsà jè binchaàtsjioè nga ndaà kìtsajnaà nga nguixkon Nainá xi tà jngoò ma.

⁴⁵ Kì k'oa s'ín nìkìtsjeèn nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkon Na'èn-na. Jè xi tsját'in-nò 'én, tìjè-ne Moisés xi jè ma'ñót'aà takòn. ⁴⁶ Jñò, tsà mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, tìkoaá kòkjeiín-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aán kiichja nga kiskii. ⁴⁷ Tsà mìkii mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, ¿kòs'ín kòkjeiín-nò 'én-na xi benojmí-nò?

6

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmiì xita kisikjèn
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

¹ Nga jye komà kjoa koi, Jesús kii ján xijngoàà ndáchikon Galilea, xi tìkoa Tiberias 'mì. ² 'Ñó kjin xita kiitjingui-la nga jye kijtseè kjoxkón ndaà xi s'ín nga síndaà-ne xita xk'én. ³ Jesús k'eé kiimijìn-jno jngòè nindoò, yaá tsibìjna kò xita xi kota'yàt'aà-la. ⁴ Jyeé tímachraña s'eí Paxko ts'e xita judío. ⁵ Jesús, k'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè nga 'ñó kjin ma xita tjíma tjingui-la, kitsò-la Felipe:

—¿Ñánda kindá-lá tsojmì xi kòkjen xita koi?

⁶ Tà k'oaá kitsò-la, tà jè xi mejèn-la nga skoe kó kitso Felipe. Jesús, jyeé tíjìn-la mé kjoa xi s'iin.

⁷ Felipe kitsò:

—Nas'ín jò-la sìndo nàchrjein tjín-ne chjí-la xita, mì-la kii kichiya-la nga itsé itsé skine ngats'iì xita koi.

⁸ Kiichja Andrés xi tìkoa xita xi ya kota'yàt'aà-la Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹ —I tíjna jngòè ti xi 'ya 'òn inchrájin ts'e cebada kò jò ma tìn xi 'ya, tanga mì-la kii kichiya-la nga 'ñó kjin ma-ne xita.

10 Jesús kitsò-la:

—Kot'in-la jñà x̄ita, kàtìtsajna yije.

I'nde jè 'ñó t̄jín x̄ka ijñá. Jñà x̄ita xi tsibìtsajna, ma-la tsà 'òn jmiì xi nguì x̄ita x̄'in. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrájin, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kitsjaà-la jñà x̄ita-la. K'eé kisika'bí-la jñà x̄ita xi tìtsajna. K'oa t̄is'in kisikò jñà t̄in, kiskine n̄ita kó kji mejèn-la nga jngoò ìjngoò. ¹² K'e nga jye kjòskiì yije x̄ita, Jesús kitsò-la jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

—Tíxkó yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì k̄its'ón-ne.

¹³ Jñà x̄ita-la tsibíxkó-ne inchrájin xi tsiningui-ne. Nguì tejò n̄is̄iyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije x̄ita. ¹⁴ Jñà x̄ita, k'e nga jye k̄ijtseè kjoxkón ndaà xi kis'iìn Jesús, kitsò-la x̄íjín:

—Kixií-la kjoa, jè-la x̄ita jè xi ch̄ja ngajo-la Nainá, xi t̄jínè-la nga kjoíí ì isò'nde.

¹⁵ Tanga Jesús, t̄ik'eé k̄ijtseèya-la nga jñà x̄ita mejèn-la kjo'ñó k̄iikò nga x̄itaxá ítjòn s̄iikíjna; ìjngoò k'a k̄imijìn-jno nindoò nga tà tajngoò tsibìjna.

*K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús
(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)*

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús inchròhòjen ìjngoò k'a-ne ñánda kijna ndáchikon.

¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kiisòn-ndá nga k̄iì ján naxandá Capernaum. Jyeé 'ñó kòjñò, Jesús mìk̄iì x̄atí j'ii t̄jinguì-la jñà x̄ita-la. ¹⁸ Ya j̄iìn ndáchikon j'ii jngoò t̄joxkón xi 'ñó jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibíts'ia nga kiskì'nga. ¹⁹ K'e nga jye t̄jín-la tsà 'òn kò tsà joòn jmiì metro nga t̄jímajìn nandá, k̄ijtseè nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tífi t̄jinguì

chrañà-la jè chitso. Jñà x̄it̄a tà kitsakjòn-la. ²⁰ K'èé kiichja Jesús, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jñà x̄it̄a tsjaá komà-la, k'èé kisikas'en chitso. Kò jè chitso n̄it̄oón ijchò yà naxandá ñánda nchifi.

Mé xi kis'iìn jñà x̄it̄a nga tsohótsji Jesús

²² Nga komà nchijòn, jñà x̄it̄a xi tsibìtsajna ján xijngoàà ndáchikon, kijtseè nga tà jngoò chitso kijna xi kiikò x̄it̄a, tanga Jesús mìkii tsejèn jahas'en yà chitso. Tà jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la jahas'en nga kii. ²³ Tanga ijchò chitso xi kj'eíi xi yà inchrobà-ne naxandá Tiberias; yáá chinchra chrañà i'nde ñánda tsakjèn inchrájin x̄it̄a xi 'òn jmiì ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Nainá. ²⁴ Jñà x̄it̄a, k'e nga kijtseè nga mì yá tjín Jesús kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la, k'èé jahas'en jñà chitso koi, kiì kátsji Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrájin xi tsjá Nainá, jè xi tsjá-la kjoabinachon x̄it̄a

²⁵ X̄it̄a koi, k'e nga jye ijchò ján xijngoàà ndáchikon, yáá kiskaàjìin Jesús kitsò-la:

—Maestro, ¿mé naxrjein j'ii ijndé?

²⁶ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsji-ná nga ki'yaà kjoxkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisikjèn-nò skanda kó nga kjòskioò.

²⁷ Kì koi nixátjìò tsojmì xi fehet'aà. Jè tixátjìò tsojmì xi síkíjnakon inima-ná n̄it̄a kjé-né, jè xi 'an tsjá xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kjotíxoma kjoa xi s'iaàn.

²⁸ X̄it̄a koi, kiskònangui, kitsò-la Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga koma sixá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-là jè?

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Xá-là Nainá, jè-né nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e xi Nainá kisikasén.

³⁰ Xità koi, kitsò-là Jesús:

—¿Mé kjojkón ndaà xi kòkó-nájen mé-ne k'e nga jcha-jen kòkjeiín-najen? ¿Mé xi ma-lè 'nì?

³¹ Jñà xità jchínga kjin-najen tsakjèn inchrájin xi 'mì maná, ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. Koni s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Inchrájin xi nchrobá-ne ngajmii kitsjaà-là nga kisikjèn.”

³² Kiichja Jesús kitsò-là:

—Xi nguì okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrájin xi ngajmii inchròbà-ne; jè Nà'èn-nà xi tsjá-nò xi nguì inchrájin xi ngajmii nchrobá-ne. ³³ Inchrájin xi tsjá Nainá, jè xi jye itjojen-ne ngajmii, jè xi tsjá-là kjoabinachon jñà xità isò'nde.

³⁴ Xità koi kitsò:

—Nà'èn, kjit'aà nachrjein tjiì-nájen inchrájin koi.

³⁵ Jesús, kitsò-là:

—'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-là xità. Jè xi 'an kjinchrobàt'aà-nà, mì tì kiì kohijò-là. Jè xi kòkjeiín-là it'aà ts'an, mì tì kiì koxínda-là nità kjé-ne. ³⁶ Jyee okixan-nò, jñò nas'ín títsa'yaà-ná mikì mokjeiín-nò. ³⁷ Ngats'ii xità xi 'an tsjá-na Nà'èn-nà, 'aán nchrobát'aà-nà; kò jñà xi 'an nchrobát'aà-nà mikì ochrjenguia. ³⁸ 'An, mìtsà koi xá itjojen-nà ngajmii nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oáá s'ín sikitasoàn koni s'ín

mejèn-la Na'èn-na xi kisikasén-na. ³⁹ Jè xi mejèn-la Na'èn-na xi kisikasén-na, nga nijngò xita chija xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁰ Koi xi mejèn-la jè xi kisikasén-na: ngats'iì xita xi skoexkon-na nga Ki'ndí-la Nainá 'mì-na kò kokjeiín-la it'aà ts'an, s'eé-la kjoabinachon. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein.

⁴¹ Jñà xita judío k'eé tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús, koií kjoa-la nga kitsò: “An-ná inchrajín xi ngajmii nchrobá-ne.”

⁴² Kitsò-la xikjín:

—¿A mìtsà jè Jesús, xi ti-la ma José? Yaxkon-ná na'èn-la kò nea-la. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmii itjojen-ne?

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Kii k'oas'ín nokjoàjno-ná. ⁴⁴ Nijngò xita xi koma kijinchrobàt'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-na xi kisikasén-na kijinchrobàkò, mé-ne nga 'an siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁵ Xita xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá tsò xojon xi kiskii nga tsò: “Jè sobà Nainá kokòya yije-la xita.” K'oaá s'ín ma-ne nga ngats'iì xita xi 'nchré-la Na'èn-na kò xi machiya-la it'aà ts'e, 'aán nchrobát'aà-na.

⁴⁶ Nì saá jngò xita xi beèxkon Na'èn-ná. Tajngò jè beèxkon xi Nainá kisikasén. ⁴⁷ Xi ngui okixi xi xan-nò: Jè xi kokjeiín-la it'aà ts'an s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. ⁴⁸ 'An-ná inchrajín xi síkijnakon inima-la xita. ⁴⁹ Jñà xita jchínga kjìn-nò tsakjèn inchrajín xi 'mì maná ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, tanga tákó k'en-né. ⁵⁰ Jè inchrajín xi k'oa xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmii.

Ko jè xi kòkjen inchrájin jè mìkì kiyá. ⁵¹ 'An-ná inchrájin xi tijnakon xi itjojen-ne ngajmii. Tsà yá xi kòkjen inchrájin jè, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jè inchrájin xi 'an tsja, jè yijo-na. Koií k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kiyátjì-la xita isò'nde mé-ne nga kítsajnakon-ne.

⁵² Jñà xita judío xki xi ján tsajoóko xíjín, kitsò:

—¿Kós'ín s'iin nga siikine-ná yijo-la?

⁵³ Jesús kitsò-la:

—Nguì okixí xi xan-nò. Jñò, tsà mìkì chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tikoà mìkì s'ioo jní-na, mìkì s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴ Jè xi skine yijo-na tikoà skoí jní-na tjin-la kjoabinachon nita kjé-ne. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵ Yijo-na, jè xi kixi kjoa xi nguì yijo xi ma chine; koa jè jní-na jè nandá xi nguì kixi kjoa nga ma 'yò. ⁵⁶ Jè xi skine yijo-na koa skoí jní-na, kjit'aà nachrjein ya kíjako-na, tikoà 'an kjit'aà nachrjein ya tijnakjoòkoaa. ⁵⁷ Na'èn-na xi kisikasén-na, tijnakon-né; ko it'aà ts'e-né nga tijnakoan; k'oaá tis'ín tjin jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an kíjnakon-né. ⁵⁸ Jè inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, mìtsà jè xíjín inchrájin maná xi tsakjèn xita jchínga kjiin-nò; nga komà iskan, xita xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi kòkjen inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

⁵⁹ Jesús k'oaá s'ín kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naxandá Capernaum.

'Én xi tsjá-la kjoabinachon inima-la xita

⁶⁰ Jñà xita k'e nga kii'nchré koni s'ín tsakóya Jesús, kjín ma xita xi kota'yàt'aà-la xi kitsò:

—Jñà 'én koi, 'ñó 'in tjin. ¿Yá xi kòkjeiín-la?

⁶¹ Jesús, k'e nga kijtseèya-la nga jñà xita xi kota'yàt'aà-la ch'o nchijoóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-la:

—¿'Én koi, a mì sasén-nò? ⁶² ¿Kós'ín koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjímijìn ìjngoò k'a-na ñánda tijnáa nga sa ítjòn? ⁶³ Jè Inima Tsjeè-la Nainá xi síkíjnakon-ná. Jè yijo-ná nímé chjí-la. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá, kò tsjá-la kjoabinachon inima-nò. ⁶⁴ Tanga jñò tjin i'nga xita xinguiòo xi mìkì mokjeiín-la.

Nga jè Jesús jye tíjìn-la kóni skanda tàts'en-la kjoa yá-né xi mìkì kòkjeiín-la kò yá-né xi sìngatsja it'aà ts'e xita kondra-la. ⁶⁵ Jesús kitsò ìsa:

—Koií k'oas'ín kixan-nò nga nijngoò xita xi koma kjinchrobàt'aà-na tsà mìtsá jè Na'èn-na kjinchrobàkò.

⁶⁶ Ikjoàn kjìn jchán xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tjingui-la tsibíts'ia nga kii-ne its'in. Mì tì kii ya chinchimakò-ne. ⁶⁷ Jesús kitsò-la jñà xita-la xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a tikoáá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸ Kìichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'èn, ¿yá xi onguítjingui-lajen? Ji-né xi tjin-lè 'én xi tsjá kjoabinachon. ⁶⁹ Ngajen 'ya-nájen, tikoáá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi tijnakon.

⁷⁰ Jesús kitsò-la:

—'An, xó k'oáá s'ín jaàjìn-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga kitjákò-ná. Tanga jñò, yaá tijnajìn jngoò-nò xi xita neí tísíxájin inima-la.

⁷¹ Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè s̀ìngatsja Jesús it'aà ts'e x̄ita kondra-la. Jè Judas, xi ya itjojin x̄ita-la Jesús xi tejo ma-ne.

7

Kó kitsò j̄nà 'ndse Jesús nga mìkì kòkjeín-la it'aà ts'e

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nangui Galilea. Majìn-la nga ya kojmeè naxandá Judea, koií kjoa-la nga j̄nà x̄ita judío nchihótsji nga mejèn-la s̀ìk'en. ² Jyeé nchrobá machrañà s'eí-la x̄ita judío ts'e Ni'ya Xka Ijñá. ³ J̄nà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì ta tsja jí bijni. T'in ján Judea mé-ne j̄nà x̄ita xi kota'yat'aà-lè xi títsajna ján kàteè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴ Tsà k'e mejèn-ná nga skoe-ná x̄ita mé kjoa xi tí'né, mochjeén-né nga kòkó-lá yijo-ná. Ngaji, koni s'ín 'nì, takó-la yijo-lè ngats'iì x̄ita isò'nde.

⁵ Koií okitsò-la j̄nà 'ndse nga mìkì kòkjeín-la it'aà ts'e. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Kj'eè kii bijchó nàchrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaà tjín n̄ita mé nàchrjein-ne. ⁷ J̄nò, mìkì majtikeè-nò j̄nà x̄ita isò'nde, tanga 'an majtikeé-na, koií kjoa-la nga 'an benojmí kixi-la nga ch'o tjín kjoa xi s'ín. ⁸ Tanguió j̄nò jè s'eí, 'an mìkì kjián. Kj'eè kii bijchó nàchrjein-na.

⁹ K'e nga jye okitsò-la j̄nà x̄ita, Jesús yaá tsibìjna ya nangui Galilea.

K'e nga jè Jesús kii s'eí ts'e ni'ya xka

¹⁰ K'e nga jye kii s'eí j̄nà 'ndse Jesús, jè, t̄ikoá kii 'ma-né. Majìn-la nga x̄ita skoexkon. ¹¹ Ya ñánda

tíbitjo s'eí, jñà x̄it̄a judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjin:

—X̄it̄a jè, ñánda t̄jna.

¹² Ngats'iì x̄it̄a xi ijchò s'eí, xk̄i xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. T̄jín xi kitsò: “X̄it̄a ndaà-né.” T̄ikoa t̄jín xi kitsò: “Majìn, naxandá konachan-la.”

¹³ Tanga niyá xi kiichja tsejèn nga nguixkon x̄it̄a xi kj'eí, nga jñà x̄it̄a sko-la x̄it̄a judío, tsakjón-la.

¹⁴ K'e nga jye ijchò osen nga tíbitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en ingo ítjòn, ikjoàn tsakóya-la x̄it̄a.

¹⁵ Jñà x̄it̄a judío, k'e nga kijtsee koni s'ín okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la xíkjin:

—X̄it̄a jè, ¿kós'ín ma-ne nga ko tà ndaà okóya-ne nga mìtsà xojon kiskoòta'yà?

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoóya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷ Tsà yá xi mejèn-la siikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, skoë-né jñà 'én xi 'an okoóya tsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, o xi tà kjohítsjeèn ts'an-ná. ¹⁸ Jngoò x̄it̄a xi tà kjohítsjeèn ts'e tísíkjeén nga tichja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè x̄it̄a xi koií kjoa tíhótsji nga jè kátayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi ngui 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹ 'Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjotíxoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngoò xi ma-la síkitasòn. ¿Mé-ne mejèn-nò nga sik'en-ná?

²⁰ Jñà x̄it̄a kitsò:

—¡Nejí-là t̄jijn inima-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la siik'en-lè?

²¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò jngoò kjoa xi kis'iaàn jè nàchrjein nìkjáya. ²² Kixií kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjotíxoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjotíxoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aà ts'ée xita jchínga kjiin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'ín nàchrjein nìkjáya bít'aà chibaá-la xita x'in kjoa ts'e circuncisión. ²³ Jñò, nga bìt'aà chiba-la jña xita kjoa ts'e circuncisión jè nàchrjein nìkjáya nga majin-nò nìchaànguio kjotíxoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an jngoò k'a ndaà sindaà-na xita jè nàchrjein nìkjáya? ²⁴ Ki k'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tsejèn-nò. K'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tjín xi nguì kjoa kixi.

Kós'ín bénojmí Jesús ñánda j'ì-ne

²⁵ Tjín i'nga xita xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè xita jè xi ótsji jña xita judío nga mejèn-la siik'en? ²⁶ Chítsejèn-là, tíchjajìin osen-la jña xita naxandá, niyá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjeiín-la jña xitaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷ Tanga jña, 'ya-ná ñánda j'ì-ne xita jè, k'e nga kjoíi Cristo niyá xi skoe ñánda kjoíi-ne.

²⁸ Jesús nga tíhokóya ya nditsin ingo ítjòn, kii'nchré koni s'ín kitsò jña xita. K'ée 'ño kii'chja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; tíjiin-nò ñánda j'i-na. Tanga mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi nguì kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mìkii yaxkon. ²⁹ Tanga 'an, bexkon-ná. It'aà ts'ée inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰ Tije-ne hora jña xita mejèn-la nga tsobà'ño Jesús tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ño,

koi-né nga kj'eè kì bijchó nàchrjein-la nga kiyá.
 31 'Ñó k̄jìn x̄it̄a kòk̄jeín-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la x̄ík̄jín:

—K'e nga k̄joií Cristo, ¿a ìsa k̄jìn k̄joxkón ndaà xi s'jìn, koni jè x̄it̄a jè? Kix̄í-là k̄joa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga j̄nà x̄it̄a fariseo mejèn-la k̄itsobà'ñó

32 J̄nà x̄it̄a fariseo k̄iì'nchré koni s'ín nchijoó j̄nà x̄it̄a ìt'aà ts'e Jesús. X̄it̄a sko-la no'miì k̄o x̄it̄a fariseo kisikasén x̄it̄a xi síkinda ìngò nga mejèn-la tsoba'ñó Jesús. 33 Jesús kitsò-la:

—'An, tà chibaá nàchrjein kótijnako-nò, ìkjoàn k̄jín ìjngòd k'a-na ñánda t̄jna xi kisikasén-na. 34 J̄nò, k̄inchátsji-ná t̄nga mìk̄iì s̄akò-nò nga mìk̄iì koma konguió ya ñánda kótijna.

35 J̄nà x̄it̄a judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la x̄ík̄jín kitsò:

—X̄it̄a jè, ¿ñánda k̄joi? ¿Mé-ne nga mìk̄iì koma s̄akò-ná? ¿A yaá k̄jiko x̄it̄a judío x̄inguiáa xi x̄ìn ì'nde t̄tsajna nga j̄nà xi taxk̄i x̄it̄a kòkòya-la? 36 ¿Kó tsòya-ne 'én xi bénojmi nga tsò: “J̄nò, k̄inchátsji-ná t̄nga mìk̄iì s̄akò-nò nga mìk̄iì koma konguió ya ñánda kótijna”?

Jngòd xajngá nandá xi t̄jnakon

37 Jè nàchrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsasíjna kixi, 'ñó k̄iichja, kitsò:

—Tsà yá xi x̄índá-la kàtjanchrobákon-na, kàt'ìì nandá. 38 Koni s'ín t̄ichja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè xi mokjeín-la ìt'aà ts'an sijnajìn inìma-la koni jngòd xajngá nandá xi mìk̄iì x̄iya xi sík̄ijnakon x̄it̄a.

39 K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá kiichja nga iskan tjoé-la jñà xita xi kokjeiin-la it'aà ts'e. Naxrjein jè, Inima Tsjeè-la Nainá kj'eè kiì bitjojen nga kj'eè kiì fi-ne ngajmii Jesús nga jcha-la kjoajeya-la.

Mé-ne kjòjòya-ne jñà xita it'aà ts'e Jesús

40 Jñà xita, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tjin i'nga xi kitsò:

—Kixii kjoa xita jè, jè-né xi tjinè-la nga kjoii nga kichja ngajo-la Nainá.

41 Jñà xita xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

Tikoáá tjin i'nga xi kitsò:

—Majin-la nga jè Cristo, mitsà nangui Galilea kjoii-ne. 42 Xojon-la Nainá k'oaá s'in tíchja nga jè Cristo, yaá kjinchrobát'aà-ne tje-la David, ya naxandá Belén, i'nde-la David.

43 K'oaá s'in komà-ne nga kjòjòya jñà xita xi kjoa ts'e Jesús. 44 Tjin i'nga xita xi mejèn-la kitsobà'ño nga kjiko ndayá, tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ño.

Kjoa xi tsohótiya-ne xita itjòn-la no'mii

45 Jñà xita xi síkinda ingo, inchrobà-ne ñánda títsajna xita fariseo ko xita sko-la no'mii, kitjanangui-la, ki'mi-la:

—¿Mé-ne mikii kanchrobáko-nò?

46 Jñà xita xi síkinda ingo kitsò:

—Ni saá jngoò xita xi k'oas'in chja koni s'in chja xita jè.

47 Jñà xita fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a tikoáá kachonachaán-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá tis'in mokjeiin-la xitaxá ítjòn tsaján ko xita xin-guiaá fariseo? ⁴⁹ Tanga jña xita xi tichonachan-la nga mikii tíjin-la kjotíxoma-la Moisés, tjínè-la nga kjo'in s'e-la.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi xita fariseo, xi jñò j'ìkon jngoò k'a Jesús, kitsò-la:

⁵¹ —Kjotíxoma tsaján, mikii tsjá'nde nga kjo'in k'oi-la xita, k'e nga tikj'eè kii ndaà 'ya-la mé kjoa xi tjín-la.

⁵² Jña xita fariseo, kitsò-la Nicodemo:

—¿A tikoáá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yì Xojon-la Nainá mé-ne nga jcha-ne ni sà jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá f'ì-ne Galilea.

Chjoón xi kjoa chijngui kis'in

⁵³ Tà k'oas'in kitsjòya-ne xita, xki xi ján kii-ne ni'ya-la nga jngoò ljngoò.

8

¹ Tanga Jesús, ján kii ya nindoò Yá Olivo. ² Nga komà nchijòn tajñòyaá j'ì-ne ya ingo ítjòn. Ngats'ìi xita j'ì tjingui-la Jesús ñánda tíjna. K'eé tsibìjna nga tsakóya-la jña xita. ³ Jña xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xita fariseo ijchòko jngoò chjoón xi ki'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. Tsasíjna osen ñánda títsajna ngats'ìi xita; ⁴ Jña xita koi kitsò-la Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. ⁵ Jè kjotíxoma-la Moisés, k'oaá s'in tíchja nga jña íchjín xi k'oa tjín kjoa xi ótsji ndajoó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó si?

⁶ Jñà x̄ita koi, koií k'oas'ín kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohòngui-ne it'aà ts'e x̄itaxá. Tanga Jesús, tsasiñiat'aà nangui nga kiskijno-ne kò jnótsja it'aà nangui. ⁷ X̄ita koi nga sii nchis'ín nga kjònangui, Jesús tsasíjna kixi kitsò-la:

—Jñò, tsà tjín i'nga x̄ita xinguiòo xi tsjìn-la jé, jè kàtínè ítjòn ndajò chjoón jè.

⁸ Jesús ijngoò k'a tsasiñia nga kiskijno isa it'aà nangui. ⁹ Jñà x̄ita koi, k'e nga kii'nchré koni s'ín kitsò Jesús, tà íjngó íjngó kii-ne, nga kijtseè nga mìkii ndaà tjín kjohítsjeèn xi kiìchja, tsibíts'ia-ne xi x̄ita jchínga, ikjoàn kii-ne ixti. Tà jè tajngoò Jesús kò chjoón tsibítsajna. ¹⁰ Jesús tsasíjna kixi-ne, kijtseè nga mì tì yá x̄ita tjín-ne. Tà jè tajngoò chjoón síjna. K'éé kitsò-la:

—¿Nánda títsajna x̄ita xi óngui-lè? ¿A nijngoò xi kòhónè-lè kjo'in?

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, niyá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tikoaá 'an, mìkii kìnè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; kì tì jé binchaàtsji-ne.

Ni'ín xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la x̄ita isò'nde

¹² Jesús, ijngoò k'a kiìchjajìin-la jñà x̄ita, kitsò-la:

—'An-ná ni'ín xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'eé-la ni'ín xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kii yá kojmejiin-ne kjoajñò.

¹³ Jñà x̄ita fariseo kitsò:

—Ti jíjì tì'biì-ne 'én it'aà tsjji. 'Én xi nokjoi, nimé chjí-la.

¹⁴ Jesús kiìchja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjí-là-né, nas'ín tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na kò ñánda tífia. Tanga jñò mìkì 'yaà ñánda j'i-na kò ñánda tífia. ¹⁵ Jñò, tà kjohítsjeèn ts'e xitaá nìkjeèn k'e nga jé bìnè-ná. Tanga 'an nijngoò xita bìnè-là jé. ¹⁶ Tanga 'an, tsà yá xita xi konè-là jé, kjoakixií xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngoò bìnààjiaàn, kòó Na'èn-na xi kisikasén-na bìnààjiiin-kò-na. ¹⁷ Kjotíxoma tsajòn k'oas'ín tíchja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xita xi tsjá 'én, tsà ngàsòn tsò ingajò, kixií kjoa, chjí-là né. ¹⁸ Tì'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Kò tìkoaá jè Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

¹⁹ Jñà xita fariseo, kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Ñánda tíjna Na'èn-lè?

Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Jñò, 'an, mìkì yaxkon-ná, nì jè Na'èn-na mìkì yaxkon. 'An, tsà yaxkon-ná tìkoaá jchaxkon-nò Na'èn-na.

²⁰ K'e nga tsakóya jñà 'én koi Jesús, yaá tíjna ya ingo ítjòn ya chrañàt'aà-là i'nde ñánda maxkón ton kjotjò. Nijngoò xita xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó Jesús nga kj'eè kii bijchó naxhrjein-là nga kijá.

Mé-ne jñà xita mìkì koma kjoì-ne ya ñánda tífi Jesús

²¹ Jesús ijngoò k'a kitsò-là:

—'An, tífi-ná. Jñò, kinchátsji-ná. Tanga jñò yaá kijáyñò jé-nò. Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkì koma konguió.

²² Jñà xita judío kitsò-là xíkjín:

—¿A tíjè sùk'en-ne yijo-là? ¿Mé-ne k'oà tsò-ne, nga tsò: Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkì koma konguió?

²³ Jesús kitsò-là:

—Jñò, íí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmii ts'an. Jñò, íí i'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde i'nde-na. ²⁴ Koií k'oas'ín kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mìkiì mokjeiín-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

²⁵ Xità judío, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngaji?

Jesús kiichja, kitsò-la:

—Jyee okixan-nò nga sa ítjòn yá-ná 'an. ²⁶ It'aà tsajòn, kjín kjoa tjin isa xi 'an kènojímí-nò, ko xi 'an kındaajin-ko-nò. Jè xi kisikasén-na ngui 'én kixií xi chja. Koni s'ín ki'nchrè-la, k'oaá tjin 'én xi 'an chjàjìn-la jña xità isò'nde.

²⁷ Tanga jña xità judío mìkiì kjòchiya-la tsà it'aà ts'e Na'èn-ná xi Nainá tíchja Jesús. ²⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjímii'nga-ná 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, k'ée kochiya-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nímé kjoa xi s'iaàn xi ta kjòhítsjeèn ts'an. K'oas'ín chjà koni s'ín tsakóya-na xi Na'èn ma. ²⁹ Jè xi kisikasén-na íí tijnako-na. Mikiì síkijna tajngòò-na Na'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nàchrjein sikitasoàn koni s'ín sasén-la jè.

³⁰ Jesús, k'e nga kiichja 'én koi, kjìn jchán xità kòkjeiín-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnadeií-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹ Jesús kitsò-la jña xità judío xi kòkjeiín-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi sikitason 'én-na xi okoòya-nò, jñò-nò xi ngui kixi kjoa nga 'an kota'yàt'aà-na.

³² Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnadeií-nò.

³³ Kiichja xità judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-nájen. Ni saá jngoò xita xi kjeí síkítsajna'ńó-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oa si-ne nga kitsajnandejí-najen?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixí xi xan-nò, ngats'ìi xita xi jé ótsji, yaá títsajna'ńó it'aà ts'e jé-la, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita chí'nda xi tíjna'ńó-la nei-la. ³⁵ Jngoò xita xi chí'nda tíjna, mìkiì tjí'nde-la nga ya kíjna kjit'aà ya ni'ya ńánda síxá. Tanga jngoò xi ki'ndí ma, tjí'ndeé-la nga kjit'aà nàchrjein ya kíjna ya ni'ya-la na'èn-la. ³⁶ K'oaá ma-ne, tsà jè Ki'ndí-la Nainá sìkíjnandejí-nò, nguì kixí kjoa nga jńò, kitsajnandejí-nó. ³⁷ 'An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jńò mejèn-nò nga s'ik'en-ná, koi-né nga mìkiì mokjeín-nò 'én-na xi chjà. ³⁸ 'An, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tíjn xi k'ijtseè k'e nga tisa tíjnakoaa Na'èn-na. Jńò, k'oaá t'is'ín 'nè koni s'ín kina'yà-là na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹ Jńà xita judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjìjn-najen.

Jesús kiìchjà kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oaá s'ín s'een koni s'ín kis'ìin Abraham. ⁴⁰ 'An, nas'ín jye k'oas'ín tsibenojmí kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chjà, jńò mejèn-nò nga s'ik'en-ná. Abraham mì k'oaá kis'ìin. ⁴¹ Jńò, k'oas'ín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jńà xita judío kitsò:

—Ngajen, mìtsà kjoa chijngui kits'ìin-jìjn-jen. Tajngoò jè Na'èn-najen, jè Nainá.

42 Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'èn-nò Nainá, 'an tjòchaá-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na; mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisikasén-na. 43 ¿Mé-ne mìkiì machiya-nò 'én-na xi chjàkò-nò? Koií-né nga mìkiì ma-nò na'yañijon. 44 Na'èn-nò, jè xita neí, jè nokjoà-nò. K'oaá s'ín 'nè koni s'ín mejèn-la na'èn-nò. Jè xi ma-la sík'en xita kóni nga tisa tàts'en-la kjoa. Mìtsà kjoa kixi s'ín nga tsjìn-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'ín tjín inima-la nga nguì xita ndiso-né. Jè na'èn-la ts'e 'én ndiso. 45 Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, mìkiì mokjeín-nò. 46 ¿Yá xita xinguiò xi koma-la kòkò mé jé xi tjín-na? K'e nga chjàkò-nò, nguì 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne mìkiì mokjeín-nò? 47 Jè xi xita-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga mìkiì na'yà, koií-né nga mìtsà xita-la Nainá 'mì-nò.

Jñà kjoa xi tsohótiya-ne Jesús kò xita judío

48 Jñà xita judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oas'ín 'mì-lèjen: ji, xita Samaria-né, inima ch'o-la neí tíjìn inima-lè.

49 Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mìtsà inima ch'o-la neí tíjìn inima-na. Jè kjoa xi tìs'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'èn-na. Tanga jñò mìkiì yaxkón-ná. Tà saá nachrjengui-ná. 50 Mìtsà jè kjoa tìhotsjià nga jeya siikíjna yijo-na. Tíjna jngoò xi tìkosòn-la, jè-né xi jeya síkíjna-na. 51 Nguì 'én kixi xi chjàkò-nò, jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkiì kiyá nita kjé-ne.

52 Xita judío kiichja, kitsò:

—I'ndeí jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la neí tjiin inima-lè. Abraham ko ngats'ì xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé, k'en-né. Tanga ji si-né: “Jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkì kiyá.”
⁵³ Ngaji, ¿a isa tíjna ítjoìn a mì k'oa-ne koni jè Na'èn-najen Abraham? K'en-né. Ko ngats'ì xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá tikoáá k'en-né. ¿Yá-ne ji nga tiji tinachrjeé jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà tì'an jeya síkijna-na yijo-na, nímé chjí-la. Jè xi jeya síkijna-na, jè Na'èn-na xi Nainá 'mì-là. ⁵⁵ Jñò mìkì yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò mìkì bexkoan, xita ndiso koma koni jñò nga xita ndiso-nò. 'An, bexkon-ná koa síkitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xita jchínga-nò Abraham, tsjaá komà-la nga mejèn-la skoexkon nachrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtseè nachrjein-na isa 'ñó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jñà xita judío kitsò-la:

—Skanda kj'eè tjin-lè icháte nó. ¿Kós'ín komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Nguì kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtseé tíjnaa koni jè Abraham.

⁵⁹ Jñà xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibijna'ma, itjo-ne nditsin ingo, jahajiin osen-la xita, ikjoàn kii.

9

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mìkì tsejèn-la

¹ Jesús k'e nga tífi ya ndiyá, kijtseè jngoò x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la xi xó k'oas'ín kits'iìn-ne. ² X̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, x̄it̄a jè, ¿mé-ne k'oas'ín kits'iìn-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà x̄it̄a jchínga-la, o xi jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la?

³ Kùichja Jesús kitsò-la:

—Mìtsà jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la tjín-la jé, n̄i mìtsà jñà x̄it̄a jchínga-la tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e x̄it̄a koi jchà-la kjoxkón-ndaà-la Nainá.

⁴ Mochjeén-né nga s̄ikitasoàn kjoxkón-ndaà-la jè xi kisikasén-na nga nachrjein isa. Kijchò nachrjein k'e nga kojñò; n̄i t̄i jngoò-ne xi koma s̄ixá. ⁵ K'e tákó i t̄ijn̄aa isa isò'nde, 'an-ná ni'ín xi sihiseèn-la x̄it̄a isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-la tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaajno xkon jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la. ⁷ Ikjoàn kitsò-la:

—T'in, kaníkjoìin ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsòya-ne, jè xi kinikasén).

Jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la kii kaníkjoan, k'e nga inchrobà-ne jye tsejèn-la. ⁸ Jñà x̄it̄a indii ni'ya-la jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la, kò jñà x̄it̄a xi jye kjòtseé beèxkon nga ton síjé kjòtjò, kitsò-la xikjín:

—¿A mìtsà jè x̄it̄a jè xi b̄ijna nga síjé kjòtjò ton?

⁹ Tjín i'nga x̄it̄a xi tsò:

—Jè-né.

Koa jñà x̄it̄a xi i'nga kitsò:

—Kjomeè k'oaa kji, tanga mìtsà jè.

K'eé kùichja x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la nga sa ítjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰ Jñà x̄it̄a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

¹¹ Xità jè kitsò:

—Jè xità xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaàjno xkoaàn, ikjoàn kitsò-na: “T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé.” 'An, kiaà, k'e nga jye tsaníkjoaàn, komà kotsejèn-na.

¹² Jñà xità koi kiskònangui-la kitsò-la:

—Xità jè, ¿ñánda tíjna?

Jè xità xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mikiì be ñánda tíjna.

K'e nga jñà xità fariseo kisìjtsò jè xità xi mikiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne

¹³ Jè xità xi mikiì tsejèn-la nga jye kjòndaà-ne kiìko ñánda títsajna xità fariseo, ¹⁴ koií kjoa-la nga nàchrjein nìkjáya-né k'e nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaàjno xkòn jè xità xi mikiì tsejèn-la mé-ne koma kitáx'a-ne xkòn. ¹⁵ Jñà xità fariseo ìjngoò k'a kiskònangui-la jè xità xi mikiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

Xità jè kitsò:

—Ndásií kisikaàjno xkoaàn; ikjoàn tsaníkjoàn; ì'ndeì jyeé tsejèn-na.

¹⁶ Tjín i'nga xità fariseo xi kitsò:

—Xità jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mikiì beèxkón nàchrjein nìkjáya.

Tìkoà tjín i'nga xi kitsò:

—¿Kós'ín ma-ne nga ma-la s'ín kjoìkón xi ndaà tjín tsà xità jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi tijñà-ne xità fariseo; mikiì kjòngàsòn kjòhìtsjeèn-la. ¹⁷ Ìjngoò k'a kitjànangui-la jè xità xi mikiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—Ngaji, ¿kó si, yá x̄ita-ne xi kiskíx'a-ne xkoìnn?
X̄ita jè kitsò:

—Jngoò x̄ita xi chja ngajo-la Nainá.

¹⁸ Tanga j̄nà x̄ita judío, mìkì kòkjeín-la tsà kix̄i kjoa nga jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la nga k'oas'ín kits'ìnn koa i'ndeì jyeé tsejèn-la. K'eé kiichja-la j̄nà x̄ita jchínga-la, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-la:

—Jè x̄ita jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kix̄í kjoa nga mìkì tsejèn-la k'e nga sa kits'ìnn? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-la i'ndeì?

²⁰ J̄nà x̄ita jchínga-la kitsò:

—'Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kix̄í kjoa nga mìkì tsejèn-la k'e nga sa kits'ìnn. ²¹ Tanga mìkì 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-la i'ndeì, t̄ikoaá mìkì 'ya-jen yá-né xi kiskíx'a-ne xkon. Jè sobà chjínangui-là, jè kàtènojímí-nò, nga jyeé x̄ita jchínga.

²² J̄nà x̄ita jchínga-la koií k'oas'ín kitsò-ne nga j̄nà tsakjón-la x̄ita judío. J̄nà x̄ita judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngoò k'aá k̄itjokàjìnn ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá x̄ita xi kitsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]. ²³ Koií k'oa t̄is'ín kitsò-ne j̄nà x̄ita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà chjínangui-là, nga jyeé x̄ita jchínga-né.”

²⁴ J̄nà x̄ita judío ìjngoò k'a kiichja-la jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojímí kix̄i-nájen nga nguixkon Nainá. Ngajen 'ya-nájen nga jè x̄ita jè, x̄ita jé-né.

²⁵ Jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mìkiì be tsà x̄ita jé-né. Tà jè xi be, k'e nga sa kits'ian mìkiì tsejèn-na, tanga i'ndeì jyeé tsejèn-na.

²⁶ Ìjngoò k'a kitsò-la:

—¿Mé xi kisìko-lè? ¿Kó s'ín kisìko-lè nga kitáx'a-ne xkoìin?

²⁷ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Jyeé koa kàxan-nò, tanga jñò mìkiì na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga ìjngoò k'a k'oa xán-nò? ¿A t̄ikoaá mejèn-nò nga x̄ita-la koma nga ya chíta'yàt'aà-là?

²⁸ Jñà x̄ita judío k'e nga k'oa ki'mi-la, kòjti-la, kiichjajno-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Ji-né x̄ita xi ya chíta'yàt'aà-la. Tanga ngajen yaá chíta'yàt'aà-lajen Moisés. ²⁹ 'Ya-nájen nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̄ita jè mìkiì 'ya-jen ñánda j'ii-ne.

³⁰ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Kjoa jè, tà maxkón-ná nga jñò, mìkiì 'ya ñánda j'ii-ne x̄ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskíx'a-ne xkoaàn. ³¹ 'Yaà-ná jñà x̄ita xi tjín-la jé, mìkiì 'nchré-la Nainá. Tanga jñà x̄ita xi tsakjón-keè Nainá t̄ikoa síkitasòn koni s'ín mejèn-la, jñà-né xi 'nchré-la. ³² Kóni nga t̄isa kjòtseé, n̄i saá jngoò x̄ita na'yà-la xi ma-la kíx'a-ne xkon jngoò x̄ita xi mìkiì tsejèn-la k'e nga k'oas'ín kits'iin. ³³ X̄ita jè, tsà mìtsà Nainá kisikasén, n̄imé xi koma-la nga k'oas'ín s'iin.

³⁴ Jñà x̄ita judío kitsò-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la:

—Ngaji xi taxki 'ñó tse jé tjín-lè, ¿a jii mejèn-lè kókóya-najen?

Ikjoàn tsachrje ni'ya ingo sinagoga.

X̄ita xi mìkiì tsejèn-la kjoa ts'e inima-la

³⁵ Jesús kii'nchré nga jè xita jè kinachrjekàjìn ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kisatiikjoò ìjngoò k'a, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ji, ¿a mokjeiín-lè it'aà ts'e xi Ki'ndí-la Xita tsò-la yijo-la?

³⁶ Xita jè kitsò:

—Na'èn, koatìn-ná yá-né, mé-ne nga kòkjeiín-na it'aà ts'e.

³⁷ Jesús kitsò-la:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi tìchjàko-lè.

³⁸ Xita jè tsasìjna xkó'nchit'aà-la Jesús nga kijt-seèxkón, kitsò-la:

—Na'èn mokjeiín-na it'aà tsiji.

³⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na i isò'nde; nga 'an skosòn-la mé-ne jñà xita xi mìkiì tsejèn-la kòtsejèn ìjngoò k'a-la, koa jñà xi tsejèn-la mìkiì kòtsejèn-la.

⁴⁰ Tjín i'nga xita fariseo xi ya títsajnakò Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngajen, ¿a tìkoaá mìkiì tsejèn-najen?

⁴¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, tsà mìkiì tsejèn-nò, tsjìn-nò jé. Tanga bixón-nò: “Tsejèn-najen”, k'oaá ma-ne nga ya tjínè-nò jé-nò.

10

Paxtò kò ndí orrè-la

¹ 'Nguì kjoa kixií xi xan-nò, jè xita xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-la írchíba-la orrè, xi xìn fahas'en-kjá-ne, xita chijé-né, jè xita xi fiko chijé cho.

² Tanga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-la írchíba, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. ³ Jè xi síkinda xotjoa-la

ínchíbá, jé kík'a-la. Jè xi paxtò, chja 'ín-la nga jngò ìjngò orrè, kò jñà orrè 'nchréjta-la nei-la. Ìkjoàn ochrje ínchíbá-la. ⁴ K'e nga jye bitjo yije ínchíbá-la jñà orrè, jè paxtò fikò nga 'nchréjtaá-la nga jè nei-la. ⁵ Tanga jngò xita xi kj'eí, mìkì kjitjingui-la nga mìkì beèxkon. Tà saá ta kongaá-la nga mìkì 'nchréjta-la xita xi kj'eí.

⁶ Jesús k'oaá tsò kjoa xi mangásòn xi tsibénojímí-la. Tanga jñà xita koi mìkì kjòchiya-la kó tsòya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

⁷ Jesús, ìjngò k'a kitsò-la:

—Xi nguì okixi k'oaá xán-nò. 'An-ná xotjoa-la ínchíbá ñánda fahas'en-ne jñà orrè. ⁸ Ngats'ì jñà xi j'ì itjòn-na, sa xita chijé-né, jñà xi fikò chijé cho. Jñà orrè mìkì kii'nchréñijon-la. ⁹ 'An-ná xi xotjoa; jè xi it'aà ts'an kjoahas'en, kitjokàjín kjo'in kjoa ts'e jé-la. K'oas'ín ngaya-la koni s'ín orrè nga fahas'en ínchíbá-la kò bitjo kò sakó-la ijñà xi kjèn.

¹⁰ 'Jè xita chijé tà f'ì síchijé-né, f'ì sík'en-né, f'ì síkjesòn-ne. Tanga 'an, koií xá j'i-na nga kátas'e-nò kjoabinachon nita kjé-ne, nga nímé chijat'aà-nò nga nguì ndaà kátas'e-nò. ¹¹ 'An-ná xi paxtò xi ndaà ko'ndà orrè. Jè paxtò xi ndaà ko'ndà orrè, jè xi tjíjngò ikon nga kiyátjì jñà orrè. ¹² Jè xita xi tà ch'inda tíjna nga ko'ndà orrè, k'e nga beè nga nchrobá chraña tsején, síkítsajna jñà orrè, ìkjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi ko'ndà, tikoá mìtsà jè nei-la orrè. Ìkjoàn matsja-la jè tsején nga tsobà'ño jñà orrè, xki xi ján sítsjòya jñà orrè xi i'nga. ¹³ Jè xita xi ch'inda tíjna tà onga-né; koií

k'oas'ín-ne nga nímé kinda-la. Tà jè síkinda chjí-la mítsà jñà orrè síkinda.

14-15 'An-ná paxtò xi ndaà ko'ndà orrè; koni s'ín beèxkon-na Na'èn-na, tikoá 'an bexkoan Na'èn-na, k'oaá tís'ín beèxkon-ná orrè-na kó kjoàn, ko jñà orrè beèxkoòn-na nga ts'an. 'An tǐjngoò takoàn nga kiyátjià jñà orrè-na. 16 Tikoá tǐjn-ísa-na xi k'jeí orrè, jñà xi mítsà i títsajnyaya ínchíbá jè. Tikoáá mochjeén-né nga kjinchrobàkon-na mé-ne nga kjinchréñijon-na tikoá sikitasòn-na. Jngoò ínchíbá koma-ne ko jngoò koma paxtò xi skó'nda.

17 'Koií kjoa-la nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an tǐjngoò takoàn nga kiyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoaáya-na. 18 Niyá xi tǐj'nde-la nga sǐik'en-na, 'an kjotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. Tǐj'nde-na nga tsja, tikoá tǐj'nde-na nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà. Jè Na'èn-na k'oa tǐjn kjotíxoma xi kitsjaà-na.

19 Jñà xǐta judío k'e nga kii'nchré 'én koi, ìjngoò k'a kjòjòya jñà xǐta. 20 Kǐjn ma xǐta xi kitsò:

—Inima cho-la neí tǐjìn inima-la. Xǐta ská-né. ¿Mé-ne okji-ne xǐta xi na'yà-là?

21 Jñà xǐta xi i'nga kitsò:

—'Én koi mítsà ts'e xǐta neí. ¿A komaá-la jè xǐta neí nga skíx'a xkon xǐta xi mikì tsejèn-la?

Mé xi komà k'e nga jñà xǐta judío kisǐjtikeè Jesús

22 K'e nga nachrjein chon 'nchán, ján Jerusalén tǐbitjo s'eí nga ijchò ìjngoò nó nga kjòchikon-t'in ingo. 23 Jesús ya tǐjna ingo ítjòn nga tsóbangui nguitjoá xi 'mì Salomón. 24 Jñà xǐta judío chinchá jngoò itjandiì-la Jesús, kitsò-la:

—¿Skanda mé nāchrjein chíña-lèjen? Jngoò k'a koatìn-nájēn, ¿a jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]?

²⁵ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyee k'oa kixan-nò, tanga jñò mìkì mokjeiín-nò. Jñà kjojkón xi it'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jñà síkixiya ndaà kjoa xi it'aà ts'an. ²⁶ Tanga jñò, mìkì mokjeiín-nò, koií kjoa-la nga mìtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷ Jñà ndí orrè-na 'nchréjtaá-na; 'an beèkxon-ná, koa fítjngui-na. ²⁸ 'Aán tsja-la kjoabinachon nita kjé-ne; mìkì chija nita kjé-ne; tikoá niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹ Jè Na'èn-na xi kisingatsja-na jñà ndí orrè, ìsa tíjna ítòn nita yá-ne. Nijngoò xi koma-la kjoaá'an-na iya tsja Na'èn-na. ³⁰ 'An ko Na'èn-na tà jngoò ma-najēn.

³¹ Jñà xita judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. ³² Kiichja Jesús kitsò-la:

—'Nó kjìn kjojkón xi ndaà tjín jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne it'aà ts'e Na'èn-na. ¿jñò, ñá-láá ngatjì-la kjoa koi, nga ndajo mejèn bínè-ná?

³³ Jñà xita judío kitsò:

—Mìtsà koií kjoa-la kjojkón ndaà xi tì'nì nga ndajo kìnè-lèjen. Koií kjoa-la nga Nainá nokjoàjno-la nga Nainá 'mì-la yijo-lè. Ji, tà xita-né.

³⁴ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá xi jñò chità'ya k'oaá s'ín tíchja ñánda nga tsò Nainá: “Jñò, k'oaá kixan-nò, nainá 'mì-nò.” ³⁵ Xojon-la Nainá, mì yá xi koma kochrjekàngui. K'oaá s'ín tíchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-la jñà xita xi kitjoé-la 'én-la. ³⁶ Tsà k'oa'sín ki'mì xita koi, ¿mé-ne bixón-nò nga Nainá chjàjno-la k'e nga xan-nò: 'An-ná xi Kì'ndí-la

Nainá? Nga jè Nainá kitsjaà-na xá nga kisikasén-na i isò'nde. ³⁷ Kì kii mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tìs'iaàn koni s'ín tís'ín Nā'èn-na. ³⁸ Tanga tsà k'oa tjin kjoa xi tìs'iaàn nas'ín mikii mokjeiín-nò it'aà ts'an, kàtakjeiín-nò it'aà ts'e kjoa xi tìs'iaàn, mé-ne nga k'oas'ín jcha-nò kò kàtakjeiín-nò nga ta jngoó ma-najen Nā'èn-na kò 'an.

³⁹ Jñà xita judío mejèn-la nga kitsobà'ño ijngoò k'a Jesús. Tanga Jesús itjokàya tsja xita koi, ikjoàn kii.

⁴⁰ K'ée kii ijngoò k'a ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iin ítjòn bautizar xita jè Juan; Jesús yaá tsibijna. ⁴¹ 'Ñó kjin xita ijchò tjingui-la Jesús. Xita koi, kitsò:

—Juan, nimé kjojkón ndaà kis'iin. Tanga ngats'iì 'én xi kitsò jè Juan it'aà ts'e xita jè, nguì kjoa kixi-né.

⁴² Ya i'nde jè, 'ño kjin xita kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

11

Kó kitsò Jesús k'e nga kii'nchré nga k'en Lázaro

¹ Tíjna xk'én jngoò xita xi 'mì Lázaro xi ya i'nde-la Betania, ya naxandá ts'e María kò ndichja xi 'mì Marta. ² (Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaàjno xkii jne ndsokò Jesús. Ikjoàn kò tsja skò kisixijno-ne ndsokò.) ³ Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-la xá Jesús, kitsò-la:

—Nā'èn, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

⁴ K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mìkì kiyá-ne; k'oaá s'ín kochjeén nga jcha-la kjoajeya-la Nainá, mé-ne jè Ki'ndí-la tikoajeya kijna-ne.

⁵ Jesús 'ñó matsjakeè Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶ K'e nga kíl'nchré nga kijna xk'én Lázaro, nguì jò nàchrjein tsibìjna Jesús, ya ì'nde ñánda tìjna. ⁷ Xi jye komà, ìkjoàn kitsò-la xitá xi kota'yàt'aà-la:

—Ìjngò k'a tìkjaán ján nangui Judea.

⁸ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Maestro, kj'eè tsà kìn nàchrjein tìjn-la k'e nga jñà xitá judío mejèn-la tsibínè-lè ndajo nga sikk'en-lè. ¿A tìyaá mejèn k'oín ìjngò k'a ngá-ne?

⁹ Kùchja Jesús kitsò-la:

—Nga jngò nàchrjein, ¿a mìtsà tejò hora tìjn-la? Jè xi nàchrjein tsóba mìkì satíngui nga jè ni'ín xi tìjn isò'nde síhiseèn-la. ¹⁰ Tanga jè xi tsóba nga nìtjen, satíngui-né nga tsjìn-la ni'ín xi síhiseèn-la.

¹¹ Ìkjoàn kitsò-la xitá-la:

—Jè amigo-ná Lázaro kjinafé-né, tanga 'an koií xá fi-na nga 'an sikkjaá-la.

¹² Xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Na'èn, tsà kjinafé-né, kondaá-ne.

¹³ Jesús k'e nga okitsò, jè tìchja it'aà ts'e kjoabiyaà-la Lázaro. Tanga jñà xitá xi kota'yàt'aà-la k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà tà tísikjáya-ne Lázaro nga kjinafè. ¹⁴ K'eè jngò k'a tsibénojmi kixi-la kitsò-la:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵ Matsja-na xi it'aà tsajòn nga jè nàchrjein nga mì ya titsajnaà, mé-ne jño kòkjeiín-nò. Nchrobá, tìkjaán chítsejèn-lá.

¹⁶ K'eé kiichja Tomás xi tikoá Dídimo tsò-la ['én xi tsòya-ne Ti'ño]; kitsò-la xíkjin:

—Jñá tikoá tíkjiaán, mé-ne ya kiyákoaá Jesús.

Jesús, jè xi síkjaáya-la xita tikoá tsjá-la kjoabinachon

¹⁷ K'e nga ijchò Jesús, kiì'nchré nga jyeé tjín-la ñijòn nachrjein nga kisihjiìn Lázaro. ¹⁸ Naxandá Betania chrañat'aà kijna-la naxandá Jerusalén, tjín-la tsà jàn kilómetro. ¹⁹ Kjìn xita judío ijchòkon jè Marta ko María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. ²⁰ Jè Marta, k'e nga kiì'nchré nga Jesús tinchrobá chraña, kiikjaá indiaà. Jè María yaá tsibijnaya ni'ya. ²¹ Jè Marta kitsò-la Jesús:

—Na'èn, tsà i-là tijni, jè 'ndsè mì-la kiì k'en.

²² Tanga i'ndeji be-ná nita mé xi sijé-la Nainá, tsjá-lè.

²³ Jesús, kitsò-la:

—Jè 'ndsì kjoaáya-la.

²⁴ Marta kitsò:

—Be-ná k'e nga kjoehet'aà nachrjein kíjnakon ijngò k'a-ne, k'e nga kjoaáya-la ngats'ì xita xi jye k'en.

²⁵ Jesús, k'eé kitsò-la:

—'An-ná xi síkjaáya-la xita ko tsjaà-la kjoabinachon. Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an nas'ín kiyá, kíjnakon ijngò k'a-ne. ²⁶ Ngats'ì xita xi títsajnakon, jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'an, mìtsà jngò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó sí?, ¿a mokjeiín-lè?

²⁷ Marta kiichja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiín-na nga ji-né xi Cristo; ji-né xi Ki'ndí-la Nainá, jè xi k'oas'ín tjínè-la nga kjoíi i isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

²⁸ Marta, k'e nga jye okitsò, kiichja'ma-la María xi ndichja ma, kitsò-la:

—Íí tíjna Maestro, chja xó-lè.

²⁹ Jè María k'e nga kiì'nchré, nitoón tsasítjen, kiikon Jesús. ³⁰ Jesús, kj'eè kiì fahas'en-jiin naxandá, tákó yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta. ³¹ Jñà xita judío xi títsajnakò ni'ya-la María nga nchisíjehikon, k'e nga kijtseè nga tà nìton itjo ni'ya María, kiitjingui-la. K'oaá s'ín kisíkítsjeèn tsà ya tífi kjindáya ñánda kisìhijìn Lázaro.

³² María k'e nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'e nga kijtseè, tsasijna xkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn tsà íí-la tijni, jè 'ndsè mì-la kiì k'en.

³³ Jesús k'e nga kijtseè nga tíkjindáya María tíkoà nchikjindáya xita judío xi tíjko, 'oón komà-la inìma-la Jesús, 'ñó kjòba-la. ³⁴ Jesús kiskònangui, kitsò:

—¿Ñánda kisìhijìn?

Kitsò jñà xita:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-la.

³⁵ Jesús kiskindáya-né. ³⁶ Jñà xita judío kitsò-la xíkjin:

—Chítsejèn-la, 'ñó matsjakeè Lázaro.

³⁷ Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Xita jè komà-la kiskíx'a xkon xita xi mìkiì tsejèn-la, ¿a mìtsà komà-la tsà mìkiì k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-la Lázaro

³⁸ Jesús ijngoò k'a 'ñó 'on komà-la inìma-la. Kii kasit'aà chraña-la jè itsjó-la mik'en. Jngoò nguijo ñánda jngoò ndajo teè tíchjoàjto-la. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxìon jè ndajo.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-la Jesús:

—Na'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjín-la ñjòn nachrjein nga kisihjiin.

⁴⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—¿A mì jyeé k'oa kixan-lè, tsà mokjeiin-lè jcha-ne kjoajeya-la Nainá?

⁴¹ K'eé jaaxìn ndajo xi tichjoàjto-la itsjó-la mik'en, Jesús kiskoòtsejèn ngajmiì, kitsò:

—Na'èn, tsjaà-lè kjondaà, ndaaha chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aá nachrjein na'yà-ná, tanga koií k'oa kaxan-lè nga kjìn ma xita xi títsajna mé-ne nga kokjeiin-la nga ji kinikasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'ño kiichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, tìtjoi ngajo.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajo. Jñà ndsoko ko tsja, nikje na'ño tí'ño-ne. Jè isén-la, jngoò nikje chroba tíjtéjin. Jesús k'eé kitsò-la jñà xita:

—Chíjnda'ño-nò, kàtjì-ne.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga siik'en Jesús (Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Jñà xita judío xi j'ì nga tsobáhihtako María, k'e nga kijtseè koni s'ín kis'iin Jesús, kjìn ma xi kòkjeiin-la it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjín i'nga xita judío xi kiikon jñà xita fariseo, tsibénojmi-la koni s'ín tjín kjoa xi kis'iin Jesús. ⁴⁷ Jñà xita sko-la no'miì ko xita fariseo tsibíxkóya xíkjin, tsibíjna jngoò junta ts'e xita ítjòn-la xita judío, kitsò-la xíkjin:

—¿Mé xi s'eén? Xita jè ndaà jchán tís'ín kjojkón xi ndaà tjín. ⁴⁸ Tsà ta k'i'nde-lá, ngats'iì xita kokjeiin-la it'aà ts'e. Ikjoàn kjoíi xita Roma, siikits'ón-ya i'nde tsjeè-ná ko naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tijnà-ne xita koi, jngoò xi 'mì Caifás xi no'miì ítjòn tjna jè nó jè, kiichja kitsò:

—Jñò, nime kjoa xi tjiin-nò, ⁵⁰ ko mìkiì nikitsjeèn nga mochjeén-né nga tà jngoò xita katiyaàtji-la naxandá-ná mì k'oaá-ne tsà kiyá yije xita naxandá-ná.

⁵¹ Caifás k'e nga k'oas'ín kiichja mìtsà tà kjohitsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga no'miì ítjòn tjna nó jè, Nainá kisikichiya-la nga Jesús, k'oaá s'ín tjiné-la nga jè naxandá kiyátji ngajo-la.

⁵² Mìtsà ta jè naxandá kiyátji ngajo-la; tikoáá koixkóya-né ngats'iì ixti-la Nainá xi xki xi ján naxandá nchisjchá yijo-la, kóhokji nga tjtisa isò'nde. ⁵³ Tije-ne nachrjein jè tsajoóya-ne nga siik'en Jesús.

⁵⁴ Koí kjoa-la Jesús mì tì kiì taxki tsajmeèjìn osen-la xita judío. Yaá kiì kjna i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn ya chrañat'aà-la jngoò naxandá xi 'mì Efraín; yaá tsibìjna ko xita xi kota'yat'aà-la.

⁵⁵ Jyeé nchrobá machraña s'eí Paxko ts'e xita judío. K'e nga tikjeè mats'ia s'eí, kjìn xita kiì ján Jerusalén nga kiì sítsjeèya yijo-la koni s'ín tjin kjotixoma-la xi xkón tjin. ⁵⁶ Xki xi ján tsohótsji Jesús. K'e nga títsajna ya nditsin ingo, kitsò-la xikjín:

—¿Kó bixón? ¿A kjoí s'eí Paxko, o xi majìn-né?

⁵⁷ Jñà xita sko-la no'miì ko xita fariseo, k'oaá s'ín kitsjaà okixi tsà yá xi skoexkon ñánda tjna Jesús, kàtènojímí mé-ne nga tsoba'ño-ne.

12

*Mé xi kis'iìn María it'aà ts'e Jesús
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)*

¹ Nguì joòn nàchrjein chija ìsa-la nga kitjo s'eí Paxko. Jesús kii ján naxandá Betania ñánda tíjna Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ² Yaá kisindaà-la tsojmì Jesús xi tsakjèn nga kòjñò. Jè Marta tsibíya tsojmì xi kiskine. Ngats'iì xita xi ya títsajnat'aà ímixa, tikoá ya tíjna Lázaro ko Jesús. ³ María j'ìlko osen litro xkii jne xi 'ño chí xi nguì ts'e nardo. Kisikaàjno ndsoko Jesús, ikjoàn kisixijno-ne tsjasko. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kiijne. ⁴ Jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè ti-la Simón xi 'mì Judas Iscariote, jè xi sìngatsja Jesús jña xita kondra-la, kitsò:

⁵ —¿Mé-ne mìtsà kàsatíjna-ne xkii jne jè? Tsà kàsatíjna-ne koni tíjn síkijne chí-la jngoò xita xi jàn sìndo nàchrjein síxá, mé-ne jè ton-la ko'bì-la jña xita ima.

⁶ Judas mìtsà koi kjoa-la okitsò-ne nga makájno-la xita ima, koi-né nga xita chíjé-né. Jè ngatsja chíjtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chíjtsa. ⁷ Jesús kitsò-la:

—Kì k'oa 'mì-la jè chjoón. Xkii jne jè tíjnatjò-la k'e nga 'an xi sìjñaà. ⁸ Jñò, kjit'aà nàchrjein kítsajnakò-nò jña xita ima, tanga 'an mìtsà tà kjit'aà nàchrjein i kótijnakò-nò.

K'e nga jña xita judío tsajoóya-ne nga tikoá sìik'en jè Lázaro

⁹ 'Ñó kjìn xita judío kisijìn-la nga ya tíjna Jesús ya naxandá Betania; k'eé kùtjìngui-la. Tanga mìtsà tà koií kjoa-la Jesús kii-ne; jè kii katsejèn-la Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ¹⁰ Jña xita skò-la no'miì tsajoóya-ne nga tikoá mejèn-la sìik'en jè Lázaro, ¹¹ koií kjoa-la nga jè ngatjì-la Lázaro, kjìn

jchán x̄ita judío chinchat'aàxìn nga jye mokjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús.

Kós'ín komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jüin naxandá Jerusalén

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchijòn, k̄jìn jchán x̄ita ijchò s'eí Paxko ján Jerusalén; kisijüin-la nga t̄ikoa ya k̄ijchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoõña-la jya ndiyá; 'ñó kiichja, kitsò:

—¡Jeya kàt̄ijna Nainá! ¡Mé tà ndaà-la jè x̄ita xi nchrobá ngajo-la Nainá, xi x̄itaxá ítjòn-la x̄ita naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngoò-la ndí búrró ki'ndí xi tsibìjnasòn-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kì tsakjoòn-jèn, j̄i naxandá Sión, ch̄itsejèn-la x̄itaxá ítjòn-lè xi nchrobá, tíjnasòn jngoò-la ndí búrró ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, j̄ña x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkì k̄jòchiya-la kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ikjoàn jaáya-la nga kiimijìn ján ngajmì, skanda k'eé k̄jòchiya-la nga k'oaá s'ín komàt'in koni s'ín tíchja xojon xi ìt'aà ts'e.

¹⁷ J̄ña x̄ita xi k̄ijtseè k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la jè Lázaro nga jye k̄ijnak'en, isáá ndaà kisika'bísòn 'én, tsibénojmi yije-la x̄ita xi k̄j'eí. ¹⁸ Koií kjoa-la 'ñó k̄jìn x̄ita kiikjaá indiaà Jesús nga jye kiì'nchré j̄ña k̄joxkón xi kis'ìn. ¹⁹ J̄ña x̄ita fariseo kitsò-la x̄ikjín:

—Ch̄itsején-là; j̄ña, n̄imé xi s'eén nga ngats'ii x̄ita isò'nde sa jè f̄itj̄ingui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jñà xita xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títsajnajìin i'nga xita griego.

²¹ Xita koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibítssi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kii kénajmí-la Andrés; k'eé kii Andrés ko Felipe tsibénajmí-la Jesús. ²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyee ijchò nachrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xita kjimijìn ìjngò k'a-ne ngajmii mé-ne nga jeya kijnane. ²⁴ Ngui okixíi xi xan-nò, jè nojmé tsà mikii tjókiyá k'e nga sitje, tà jngò kjit'aá koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga sihijìn, kòkjìn-ya-né.

²⁵ Jè xita xi tjòkèè yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kijnajìn; tanga jè xita xi mikii tjòkèè yijo-la i isò'nde, ndaà tíjnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé nachrjein-ne.

²⁶ Tsà yá xi mejèn-la nga 'an siixáko-na kàtjanchrobá tjingui-na; ya ñánda nga 'an kótijna, tikoa jè, yaá kijnat'aà-na. Tsà yá xi 'an siixáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oaá s'ín tsibénajmí Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ 'I'ndeij 'nó jchán ba ma-la inima-na. ¿Mé 'én xi kichjá? ¿A k'oaá xan-lè: “Na'èn, tinachrjekàjìin-ná kjo'in xi komat'ian jè hora jè”? Majìn, nga koií xá j'i-na nga kitason. ²⁸ Na'èn, jeya tijni.

Tik'e-ne kina'yà jngò-la 'én xi ngajmii nchrobá-ne, kitsò:

—Jyee kòkjìn k'a jeya síkijna yijo-na ko ìjngò k'a jeya siikijna yijo-na.

²⁹ Jñà x̄ita xi ya títsajna, k'e nga kii'nchré, t̄jín xi kitsò: ch'óón xi jane. Jñà x̄ita xi i'nga, kitsò:

—Àkjale-là Nainá xi kiichja-là.

³⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—'Én xi kàna'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò. ³¹ Jè hora jè, nga sindaàjiiìn-là isò'nde; i'ndeì, jyeé ijchò hora nga jè x̄ita neiì xi tíhotixoma-là isò'nde, jyeé kitjoiìn. ³² K'e nga 'an, t̄jámìtjen it'aà nangui, ngats'ii x̄ita, 'aán kichjà-là nga kjinchrobàt'aà-na.

³³ Koiì okitsò-ne, jè tsibénojmiya kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³⁴ Jñà x̄ita kiichja kitsò-là:

—'Ya-nájen nga jè kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, k'oaa s'ín tíchja, tsò-né: Jè Cristo, kíjnakon-ne n̄ita kjé-ne. Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Ki'ndí-là X̄ita t̄jámìtjen-t'aà nangui? ¿Yá-ne xi Ki'ndí-là X̄ita 'mì-là?

³⁵ Jesús kitsò-là:

—Tákó kíjnajiìn chiba nachrjein-nò ni'ín xi síhiseèn-nò. T̄it̄jájmeè nga t̄ijnajiìn-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mì kojñò-nò. Jè xi j̄jiìn jñò tsó'ba mìkii beè kós'ín fi. ³⁶ Kàtakjeiìn-nò it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn k'e nga tákó t̄ijnajiìn-nò, mé-ne nga ya kitjá ñánda iseèn choòn.

K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibìjna'ma-là jñà x̄ita.

Mé-ne jñà x̄ita judío mìkii kòkjeiìn-là it'aà ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'ín tákó 'ñó kjìn kjoxkón ndaà kis'iìn nga nguixkon x̄ita, jñà x̄ita mìkii kòkjeiìn-là. ³⁸ Koiì tsitasòn 'én xi kiskii Isaías, x̄ita xi kiichjaya ngajo-là Nainá, nga kitsò:

Na'èn, ¿yá-né xi tímokjeiìn-là 'én-ná xi kinokjoàyaá?

¿Yá xi tìhokoò-la nga'ńó xi t́jín-lè?

³⁹ Koií kjoa-la nga mìkiì kòkjeiín-la, nga k'oaá s'ín t́ichja ìjngoò k'a xojon-la Isaiás ñánda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibíchjoà xkon,

kisítajaàjìin inima-la,

mé-ne nga mìkiì kòtsejèn-la,

mìkiì kochiya-la jìjìin inima-la

nga t́ikoá mì 'an kjinchrobàt'aà-na nga 'an s̀indaà-na.

⁴¹ Isaiás, koií k'oa's'ín kiichja-ne nga jyeé kijtseè jè kjoa jeya-la Jesús nga it'aà ts'eé kiichja.

⁴² Nas'ín koatsò 'én koi, kjìn xita judío kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús, skanda kòkjeiín i'nga-la xi xita sko-la. Tanga mìtsà jngoò k'a tsakó yijo-la nga jye kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo; nga jña tsakjón-la jña xita fariseo, tsà ya kochrjekàjìin ni'ya ingo sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-la nga isa ndaà kítsajna nga nguixkon xita mì k'oa-ne koni nga nguixkon Nainá.

'Én xi kiichja Jesús, nga jè koìndaàjìin-la xita

⁴⁴ Jesús 'ńó kiichja kitsò:

—Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an, mìtsà tà it'aà ts'an mokjeiín-la, t́ikoáá mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-na xi jè kisìkasén-na. ⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, t́ikoáá beèxkon-né jè xi kisìkasén-na. ⁴⁶ 'An xi síhiseèn-la

xita, koií xá j'i-na ì isò'nde, nga ngats'iì xita xi kòkjeiín-la it'aà ts'an, mì ya kítsajnajiìn jìjìin jño.

⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na ko mìkiì síkitasòn, mìtsà 'an tsjaà-la kjo'in nga mìtsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-la xita isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjñaà kjo'in xita isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mìkiì kjoétjò 'én-na, t́jín xi tsjá-la kjo'in. Jè 'én xi

jye 'an kichjà, jè tsjá-la kjo'in k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an sikjeén, jè Na'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'ín chjà koa mé 'én xi kokoòya. ⁵⁰ Be-ná jè kjotíxoma-la Na'èn-na, jè xi tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jñà 'én xi 'an chjà, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tsatíxoma-na Na'èn-na.

13

K'e nga jè Jesús tsaníjno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la

¹ Chibaá nachrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xita judío. Jesús jyeé tíjìn-la nga jye ijchò nachrjein nga siikíjna isò'nde nga jye tífiko-ne Na'èn-la. Tanga Jesús tjòkeè kijtseè yije xita-la i isò'nde kóni skanda jyehet'aà nachrjein-la.

² K'e nga jye kòjñò, Jesús tíkjèn-ko xita-la, ko jè xita neí jyeé k'oas'ín tsibíjìn inima-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón, nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la. ³ Jesús jyeé tíjìn-la nga jè Na'èn-la kisingsatsja yije kjoa nga jè kotíxoma-la nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne ko tíjè tífiko ìjngòò k'a-ne. ⁴ Jesús tsasítjen-t'aà ímixa, jaàxìn nachro xi kisòn'-nga-la, kiskoé jngòò nikje toalla, tsibíkjá ndáyá-la. ⁵ Ikjoàn kiskoé jngòò tina, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsaníjno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la, ikjoàn kisixìjno-ne jè nikje toalla xi tíkjá ndáyá-la.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-la Simón Pedro nga mejèn-la koníjno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ¿a ok'ín-na nga ji konìjnoi ndsokoaà?

⁷ Kìichja Jesús, kitsò:

—I'ndeḡ mikiì machiya-lè mé kjoa xi tìs'iaàn, tanga koma iskan, k'eé kochiya-lè.

⁸ Jè Pedro kitsò:

—Mikiì tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnói.

Jesús kitsò-la:

—Tsà mikiì kónijnóa ndsokoiì mìtsà xita ts'an xán-lè.

⁹ K'eé kitsò Simón Pedro:

—Na'èn, mìtsà tà ndsokoaà tanijnói, tikoáá tanijnói ndsaa kò skoaà.

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsokò mochjeén nga saníjno, nga jyeé tsjeè yije yijo-la. Jñò, tsjeè kjoàn naś'ín mìtsà kóhotjión.

¹¹ Jesús koií k'oas'ín kitsò-la: “Mìtsà tà ngats'ioò nga tsjeè kjoàn”, nga jyeé tíjin-la yá-né xi siingatsja it'aà ts'e xita kondra-la.

¹² K'e nga jye tsaníjno ndsokò jñà xita-la, tsohòkjá-ne nachrokisòn-'nga-la. Tsibìjnat'aà-ne ímíxa, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò kjoa xi kàsiikò-nò? ¹³ Jñò, k'oaá bixón nga Maestro kò Na'èn 'mì-ná. Ndaà bixón, kixíí kjoa xi 'mì-ná. ¹⁴ 'An, xi Maestro kò Na'èn 'mì-na, kòijnóa ndsokòò, jñò tikoáá mochjeén-né nga k'oa tìs'ín tanijnòò ndsokò xin-guiòò. ¹⁵ 'An, k'oaá s'ín kìjna jngoò-nò xkòsòn mé-ne jñò k'oa tìs'ín tikoo xinguiòò koni s'ín kàsiikò-nò. ¹⁶ Nguì kjoa kixíí xi xan-nò, jè xi chí'nda tíjna, mìtsà jè tíjna ítjòn-la nei-la. Tikoá jè xi satíxá-la mìtsà jè tíjna ítjòn-la jè xi otíxá-la. ¹⁷ I'ndeḡ nga jye machiya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'ín sikitasòn nga kòs'ín s'een.

18 'Mìtsà ngats'ioò k'oatìxan-nò; bexkon-ná jñà xit̃a xi 'an jaajñaà. Mochjeén-né nga kàtìtasòn koni s'ín tìchj̃a Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi kjèn-ko-na, t̃ijè-ne xi kondra kiit̃jingui-na.” 19 Tìbenojmí-nò kjoa koi k'e nga tikj'eè k'oə ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'ín koma, kòkjeiín-nò nga 'an-ná [xi Nainá]. 20 Ngui kjoa kixií xi xan-nò, jè xi skoétjò xit̃a xi 'an siikasén, 'aán skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi kisikasén-na.

Kó kitsò Jesús k'e nga tsibénojmí nga jè Judas siingatsja xit̃a kondra-la
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Jesús k'e nga jye okitsò, 'ñó jchán kokájno-la; l̃jngòò k'a kiichj̃a, kitsò:

—Ngui okixií xi xan-nò, i t̃ijnajiin jngòò-nò xi siingatsja-na it̃'aà ts'e xit̃a kondra-na.

22 Jñà xit̃a xi kota'yàt'aà-la, xki xi ján kiskoò'an xíkjin nga mìkiì t̃ijiin-la yá-ne xi ot̃ítsò-la Jesús.

23 Jngòò xit̃a xi kota'yàt'aà-la Jesús ya t̃ijnakjoòkò k'e nga nchikjèn, jè xit̃a-la xi jè Jesús 'ñó matsjakeè.

24 Jè Simón Pedro, kitsjaà-la seña jè xit̃a xíkjin xi ya t̃ijnakjoòkò Jesús nga skonangui-la yá-né xi ot̃ítsò-la. 25 Jè xit̃a jè, ìsa 'ñó tsibijnat'aà chraña-la; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, zyá-né xi ot̃i'mì-la?

26 Kiichj̃a Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngòò-la inchrajín 'nchi, jè-né xi ot̃ìxan-la.

K'eé kitsjaà-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón. 27 Jè xit̃a neij̃ ñitoón jahas'en-jìin inima-la Judas k'e nga kiskoé inchrajín. Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi s'iin xátíya kòt'iin.

²⁸ Jñà xítà xi títsajnat'aà ímíxa xi nchikjèn, nijngòò xi kjòchiya-là mé-ne kòs'ín kitsò-ne Jesús. ²⁹ Tjín i'nga xítà xi k'oas'ín kisíkítsjeèn; maá-là tsà títsò-là Jesús: “Tsojmì tìndí xi ts'e s'eí.” O tsà títsò-là: “Ton tjii chiba-là xítà ima.” Nga jè Judas ngatsja chijtsa ton. ³⁰ Judas, k'e nga jye tsakjèn inchrajín, nitoón itjo ni'ya; kii; nga jye jñò choòn.

Kjotíxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹ K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kii, Jesús kitsò:

—I'ndeí, jè Ki'ndí-là Xítà, jyeé jeya tíjna. Tíkòà Nainá jyeé jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-là. ³² Nainá tsà jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-là, tjjè-ne Nainá jeya síikíjna Ki'ndí-là. Nitoón jcha-là kjoa jeya-là. ³³ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, mìtsà tì tse kótijnakò isa-nò. Jñò, kinchátsji-ná tanga k'oaá xan-nò koni kixan-là jñà xítà judío: Yà ñánda tífia, jñò, mìkii koma konguíó. ³⁴ Jngòò kjotíxoma xitse tsjaà-nò: Títsjacha xinguíoo nga jngòò ijngòò. K'oas'ín títsjacha xinguíoo koni s'ín 'an kisítsjakeè-nò. ³⁵ Tsà k'oas'ín sítsjacha xinguíoo nga jngòò ijngòò, k'oaá s'ín skoe-ne ngats'iì xítà nga kixi kjoa nga ya chíta'yàt'aà-ná.

'Én xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simón Pedro kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Nà'èn, ¿ñánda tì'mì?

Jesús, kitsò-là:

—Yà ñánda tífia, mìkii koma kjítjngui-ná xi kjoa nìton, tanga k'e nga koma iskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷ Simón Pedro kitsò-la:

—Na'èn, i'nde, ¿mé-ne mìkìl koma kítjìngui-lè? Tíjngoò takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸ Jesús kiichja, kitsò-la:

—¿A kixí kjoa nga tíjngoò takoìn nga jì kiyá ngajo-ná? Nguì okixí xi xan-lè, k'e nga tìkj'eè kjindáya kóxtí, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mìkìl yaxkon-ná.

14

Kó s'ín koma nga ma kijchoá ya ñánda tíjna Na'èn-ná

¹ Kì makájno-nò. Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, tìkoá kàtakjeiín-nò it'aà ts'an. ² Ján ni'ya-la Na'èn-na tìjín jchán i'nde ñánda ma nìkjáya. Tsà mì kixí kjoa nga k'oas'ín tìjín, mì-la tsà tà chjà k'oa xán-nò nga tìfìkìndaà-nò jngoò i'nde xi tsajòn. ³ Koni s'ín kjián nga kìndaà-nò i'nde, k'oaá tìs'ín kjoiaa jngoò k'a nga kjíko-nò, mé-ne ya ñánda kótijna, tìkoá ya kítsajnakò-ná. ⁴ Jñò jyeé 'yaà kós'ín fì ndiyá ñánda tìfia.

⁵ Tomás kitsò:

—Na'èn mìkìl 'ya-jen ñánda tì'mì. ¿Kós'ín jcha-najen ndiyá?

⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixí, 'an-ná xi kjoabinachon. Tajngoò it'aà ts'an koma kìjchò jñò ñánda tíjna Na'èn-ná. ⁷ Jñò, tsà yaxkon-ná, tìkoá jchaxkon-nò Na'èn-na. Tanga i'nde, jyeé yaxkon kò tìtsachìtsejèn-la.

⁸ Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. Tà k'oaá tjin xi kojngoò-ne takòn-jen.

⁹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Ji Felipe, kjòtseé tijnako-nò, ¿a tà kj'eè yaxkon-ná? Jè xi jye kijtseèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-na. ¿Mé-ne kosi-ne: “Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeiin-lè nga 'an, yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jè Na'èn-na ya tijnako-na? Jña 'én xi 'an chjàko-nò, mìtsà kjohítsjeèn ts'an; jè Na'èn-na xi tijnako-na, jè-né xi tísíxá it'aà ts'an. ¹¹ Katakjeiin-nò nga 'an ya tijnakoaa Na'èn-na, ko jè Na'èn-na ya tijnako-na. Tsà mìkiì mokjeiin-nò it'aà ts'an, nas'ín tà jè katakjeiin-nò it'aà ts'e xá-na xi 'an tís'iaàn. ¹² Ngui okixí xi xan-nò, jè xi mokjeiin-la it'aà ts'an, tikoaa komaá-la s'iin xá xi 'an s'iaàn; skanda isaá tsato s'iin, nga 'an, ján tífia ñánda tjna Na'èn-na. ¹³ Njta mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-na jeya kijnane it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹⁴ Tsà mé xi sijé it'aà ts'an, 'an, sikitasòn-ná.

K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga siikasén jè Inima Tsjeè-la Nainá

¹⁵ 'Jñò, tsà matsjacha-ná tikitasòn kjotíxoma-na. ¹⁶ 'An, kitsi'bà-la Na'èn-na nga katasíkasén jngoò-nò jè xi kosiko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kijnako-nò. ¹⁷ Jè xi siikasén-nò Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la xi ngui kjoa kixi. Jña xita isò'nde, mìkiì koma skoétjò nga mìkiì beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tijnako-nò, ko yaá kijnajiin inima-nò. ¹⁸ Mikiì siikítsajna jchan-nò, kjoikon jngoò k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chija-la nga jña xita isò'nde mì tì kiì skoexkon-na; tanga

jñò jchaxkon-ná; tikoáá kitsajnakon-nò nga 'an tijnakon-ná. ²⁰ K'e nga kijchò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jñò yaá titsajnaço-ná, ko 'an yaá tijnako-nò. ²¹ Jè xi tíjìn-là kjotíxoma-na tikoáá síkitasòn-né, jè-né xi matsjakeè-na. Ko jè xi matsjakeè-na tikoáá kotsjakeè Na'èn-na. 'An, tikoáá matsjake-ná koa kokoò tsejèn-là yijo-na.

²² Kiskònangui Judas (mìtsà jè Iscariote). Kitsò-là:

—Na'èn kós'ín koma nga tà ngajen kokótsejèn-nájen yijo-lè nga mìtsà jña xitá isò'nde kokótsejèn-là yijo-lè.

²³ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Jè xi matsjakeè-na sikkitasòn 'én-na; ko jè Na'èn-na kotsjakeè-né. Na'èn-na ko 'an kjinchrobàchón-nájen; yaá kitsajnaço-jen. ²⁴ Jè xi mìkì matsjakeè-na mìkì síkitasòn 'én-na. Jña 'én xi jñò titsana'yà, mìtsà ts'an, ts'eé Na'èn-na xi kisikasén-na.

²⁵ K'oaá s'ín tibenojmi yije-nò 'én koi k'e nga tákó tijnako isa-nò. ²⁶ Jè xi kosiko-nò, jè Inima Tsjeè-là Nainá xi it'aà ts'an sikkasén-nò Na'èn-na, jè kokòya yije-nò koa sikkitsjeèn-nò ngats'ìl 'én xi tìxan-nò.

²⁷ 'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yaá sikíjnajñaà inima-nò. K'oaá s'ín tsjaà-nò koni s'ín 'nchán tijnáa, mìtsà k'oas'ín tsjaà-nò koni s'ín tsjá isò'nde. Kì makájno-nò ko kì tsakjoòn-jèn. ²⁸ Jñò, jyeé kina'yà koni s'ín tìxan-nò nga 'an tìfia tanga kjoji ìjngoò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tikoáá kotsjaá-nò nga xan-nò: Jye tìfia ñánda tíjna Na'èn-na; nga jè Na'èn-na isáá tíjna ítjòn mì k'oa-ne

koni 'an. ²⁹ K'oaá s'ín tibenojmí ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kítasòn, kòkjeiín-nò.

³⁰ 'Mì tì kii kjìn 'én kichjàkò ìsa-nò. Jyeé nchrobá xitá neíí xi tíhotíxoma-la jè isò'nde; tanga nímé nga'ño tjín-la nga jè sùikijne-na. ³¹ K'oaá s'ín kítasòn, mé-ne skoe-ne jñà xitá isò'nde nga mat-sjake Nà'èn-na nga tìsìkitasoàn kjótíxoma xi kits-jaà-na.

'Tisítjeen, tíkjiaán.

15

Jè xi ngui yá-la toò uva kò jñà xi chrja-la

¹ 'Aán ngayala yá je-la toò uva; jè Nà'èn-na xi síxáko. ² Ngats'ìi chrja-la yá uva xi it'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mìkii ojà-la toò, Nà'èn-na otet'aà-né; koa jñà xi ojà-la toò, ta sítsjeè-né, mé-ne nga ìsa ndaà koja-la toò. ³ Jñò, jyeé k'oas'ín kjòtsjeè-nò xi it'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴ Jñò, mochjeén-né nga ya kítsajnakò kjit'aà-ná koa 'an, yaá kótijnakò kjit'aà-nò. Jngoò chrja-la yá toò uva, mìkii koja-la toò tsà mìkii 'ño jíít'aà jè yá je-la. It'aà tsajòn, k'oa tìs'ín tjín, nímé xi s'een tsà mì 'an kítsajnakò kjit'aà-ná.

⁵ 'An-ná xi yá je-la toò uva, jñò-nó xi chrja-la. Jè xi 'an kíjnakò kjit'aà-na kò 'an kótijnakò kjit'aà, ndaà jchán koja-la toò. Tanga nímé xi s'een tsà titsajnat'aàxìn-ná. ⁶ Jè xi mìtsà 'an kíjnakò kjit'aà-na, k'oaá s'ín tjáxìn koni chrja-la yá xi nímé toò ojà-la; k'e nga jye xi, maxkó-né ìkjoàn sinchájiìn ni'ín nga tì.

⁷ Jñò, tsà ya kítsajnakò kjit'aà-ná, koa tsà kixi kítsajnakò 'én-na xi 'an tsakoòya-nò, tìjé nitá mé

xi mejèn-nò, k'oaá s'ín k̄itasòn-nò koni s'ín kixón.
 8 K'oaá s'ín ma-ne jch̄a-l̄a kjoajeya-l̄a Na'èn-na
 k'e nga 'ñó k̄jìn toò kjoa-nò k̄o k'oaá s'ín ma-ne
 nga 'ya-l̄a nga kixi kjoa nga ya ch̄ita'yàt'aà-ná.
 9 Koni s'ín matsjakeè-na Na'èn-na, jñò, 'an, k'oa
 t̄is'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oas'ín
 t̄itsajnakò k̄jit'aà kjoa tsjacha-na. 10 Tsà s̄ikitasòn
 k̄jot̄ixoma-na, yaá k̄itsajnajñò k̄jit'aà kjoa ts-
 jacha-na. 'An, k'oaá t̄is'ín s̄ikitasoàn k̄jot̄ixoma-la
 Na'èn-na k̄o yaá t̄ijnajñà k̄jit'aà kjoatsjacha-l̄a.

11 'Jñò, k'oaá s'ín ch̄jàkò-nò mé-ne s̄ijnajìin-ne
 in̄ima-nò k̄jotsja xi 'an t̄jín-na k̄o nguì ndaà s'e-nò
 k̄jotsja. 12 K̄jot̄ixoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga
 t̄itsjacha xinguiòo nga jngòò ìjngòò, koni 'an mat-
 sjake-nò. 13 Jè x̄it̄a xi biyaàt̄jì ngajo-l̄a amigo-l̄a,
 jè-né xi is̄a 'ñó matsjakeè x̄ikjín. 14 Jñò-nó xi
 amigo-na xan-nò, tsà s̄ikitasòn koni s'ín bìnè-nò.
 15 Mì t̄i ch̄i'nda-na xan-nò nga jè ch̄i'nda mìkìl bèè
 mé xi s'ín nei-l̄a. Amigo ts'aán xan-nò nga jyeé
 tsibenojm̄iya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'èn-na.
 16 Mitsà jñò kichjaàjìin-ná, t̄a saà 'an jaàjìin-nò. Kit-
 sjaà-nò xá nga konguió mé-ne nga ndaà s̄ixá-nò.
 Jè xá-nò s̄ijna-né n̄it̄a kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi
 s̄ijé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. 17 Jè k̄jot̄ixoma
 xi 'ñó t̄ibìnè-nò: Nga t̄jòcha jch̄aa xinguiòo nga
 jngòò ìjngòò.

Mé-ne jñà x̄it̄a isò'nde s̄j̄tikeè-ne x̄it̄a-la Jesús

18 'Jñò, tsà s̄ij̄tikeè-nò jñà x̄it̄a isò'nde,
 k̄atasijìin-nò nga 'an, k'oaá s'ín kis̄j̄tikeè ítjòn-na.
 19 Jñò, tsà t̄ákó ya t̄itsajnajìin-là x̄it̄a isò'nde, jñà x̄it̄a
 isò'nde k̄otsjakeé-nò koni s'ín matsjakeè x̄it̄a x̄ikjín.
 T̄anga jñò, mìtsà t̄i i-ne isò'nde tsajòn. 'An jaàjìin-nò

nga tsachrjekàjìin-nò kjoa xi tjin isò'nde, koií kjoa-la nga majtikeè-nò jñà xita isò'nde. ²⁰ Ndaà tikítsjeèn koni s'ín kixan-nò: “Jè xi chìn̄nda tìjna, mìtsà isa tìjna ítjòn-la nei-la.” Koni s'ín kiitjingui kondra-na jñà xita, jñò, k'oaá tis'ín kijtjingui kondra-nò. Tsà kisìkitasòn 'én-na, tìkoaá sùkitasòn tsajòn. ²¹ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá sùiko-nò jè ngatjì-la it'aà ts'an nga mìkii beèxkon jè xi kisìkasén-na.

²² 'An, tsà mì-la kii j'iaa ko tsà mì-la kii tsohókoa, ni mé-la jé tjin-la. Tanga i'ndeí, mì tì kii koma kosìko-ne yijo-la kjoa ts'e jé-la. ²³ Jñà xita xi 'an majtikeè-na, tìkoaá majtikeè Na'èn-na. ²⁴ Nímé-là jé tjin-la jñà xita tsà mì-la kii kijtseè jñà kjoxkón xi 'an kis'iaàn xi ni saá ingoò xita k'oas'ín s'ín. Tanga jyeé kijtseè kjoxkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikeè-na tìkoa majtikeè Na'èn-na. ²⁵ K'oas'ín tíma nga tíbitasòn 'én xi tjit'aà Xojon-la Nainá xi kota'yà xita koi, nga tsò: “Tísijtikeé-na nas'ín ni mé kjoa tìsìkoa.”

²⁶ 'Tanga k'e kitjojen jè xi kosìko-nò, xi 'an sikasén it'aà ts'e Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi nguì okixi, xi it'aà ts'e Na'èn-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én it'aà ts'an. ²⁷ Jñò, tìkoaá k'oiio 'én it'aà ts'an nga yaá titsajnakò-ná kóni nga tàts'en-la kjoa.

16

¹ 'K'oas'ín tibenojmí-nò kjoa koi mé-ne nga mìkii kinchat'aaxìn-nò nga mokjeiín-nò it'aà ts'an. ² Kochrjekàjìin-nò ya ni'ya ingo sinagoga. Tìkoa kijchò nachrjein k'e nga nita yá-ne xi sùik'en-nò k'oaá s'ín sùikítsjeèn nga Nainá nchisíxá-la. ³ Koií kjoa-la nga k'oas'ín s'iin-ne nga mìkii beèxkon Na'èn-na, tìkoaá 'an mìkii beèxkon-na. ⁴ Koií

k'oas'ín tìxan-nò mé-ne k'e nga kijchò nachrjein kùtsjeèn-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa ítjòn, mìkìl okìxan-nò nga yaá tijnako-nò.

Xá xi s'ín Inima Tsjeè-la Nainá

⁵ 'Tanga i'ndeji, jyeé tífiko-na jè xi kisìkasén-na. Jñò, nijngòè chjinangui-ná, ñánda tífia. ⁶ Tà saà kjoaba tijiin inima-nò, jè ngatji-la koni tìxan-nò kjoa koi. ⁷ 'Én kixíí xi tìxan-nò; kjondaà tsajòn-nò nga kjián. Tsà mìkìl kjián, mìkìl koma kitjojen jè xi kosìko-nò nga i kijnako-nò. Mochjeén-né nga kjián mé-ne nga koma sikasén-nò. ⁸ K'e nga kitjojen jè xi kosìko-nò, jè sùkíchiya ndaà-la xita isò'nde kjoa ts'e jé, kò kjoa xi kixi tjin kò nga sindaàjiin yá xi kòko-la kjo'in. ⁹ Jè sùkíchiya ndaà-la xita isò'nde xi kjoa ts'e jé nga mìkìl mokjeiín-la it'aà ts'an. ¹⁰ Kò sùkíchiya ndaà-la xita it'aà ts'e kjoa xi kixi tjin, nga 'an jyeé tífia ñánda tjna Na'èn-na. Jñò, mì tì kii jchaxkon-ná. ¹¹ Kò sùkíchiya ndaà-la xita nga sindaàjiin-la yá xi kòko-la kjo'in, koi kjoa-la nga jè xita neíí xi tíhotíxoma-la isò'nde jye k'oas'ín tjinè-la nga kjo'in s'e-la.

¹² 'Kjin jchán kjoa tjin isa xi kj'eíí xi koxán-nò tanga i'ndeji mìkìl titsajnandaà nga kjoahas'en-jiin-nò. ¹³ K'e nga kitjojen jè Inima Tsjeè-la Nainá xi nguì kjoa kixi, jè sùkixiya ndaà-nò xi nguì kjoa kixi nga mìtsà kjohítsjeèn ts'e sùkjeén k'e nga kichja. K'oaá s'ín kichja koni s'ín tjin kjoa xi 'nchré. Keènojmi-nò kjoa xi s'e k'e nga koma iskan. ¹⁴ Jè jeya sùkijna-na k'e nga tjoé-la 'èn-na ikjoàn kòkòya-nò. ¹⁵ Ngats'ii xi tjin-la Na'èn-na, tikoáá ts'an-ná. Koií k'oa xan-nò nga

jè Inimá Tsjeè-la Nainá tjoé-la 'én xi ts'an, ikjoàn kòkòya-nò.

Mé-ne jè kjoba, kjotsjaá koma-ne

¹⁶ 'Jñò, tà chibaá nàchrjein chija nga mì tì kii jchaxkon-ná; xi koma jò jàn nàchrjein ìjngoò k'a jchaxkon ìjngoò k'a-ná nga jè tífikoaa Nà'èn-na.

¹⁷ Xità xi kota'yàt'aà-la k'eé kitsò-la xíkjín:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: tà chibaá nàchrjein chija-la nga mì tì kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nàchrjein, ìjngoò k'a jchaxkon-ná nga jè tífikoaa Nà'èn-na.

¹⁸ Kitsò-la xíkjín:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: “Ta chibaá nàchrjein chija”? Mikiì fìya-ná koni s'ín chja.

¹⁹ Jesús, tik'eé kjòchiya-la nga jñà xità-la mejèn-la skonangui-la kó tsòya-ne 'én xi kiichja. K'eé kitsò-la:

—¿A titsachjinangui-la xinguiòo kó tsòya-ne koni s'ín kàxan-nò: Tà chibaá nàchrjein chija-la nga mì tì kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nàchrjein ìjngoò k'a jchaxkon-ná? ²⁰ Nguì okixíí xi xan-nò, jñò, ba s'e-la inima-nò, jchìhindáya-nò, tanga jñà xità isò'nde tsjaá s'e-la inima-la. Jñò, nas'ín ba s'e-nò, jè kjoa ba-nò, nga koma iskan, kjoa tsjaá koma-ne. ²¹ Jngoò chjoón, k'e nga chóya nàchrjein-la nga 'beé ki'ndí, tse kjo'in síkjeiín. Tanga k'e nga jye ts'ùin jè ki'ndí, mì tì kii síkítsjeèn-ne kjo'in xi kasíkjeiín jè chjoón. Tà saá tà kjotsjaá s'e-la nga jngoò xità kats'ùin ì isò'nde. ²² Okixi-né it'aà tsajòn, ì'ndeì, ba tjín-nò, tanga koma iskan, k'e nga skoexkon ìjngoò k'a-nò, k'e-né

nga 'ñó tsja koma-la inima-nò. Jè kjotsja-nò niyá xi kjoaáxin-nò.

²³ 'K'e nga kijchò nachrjein nga jchaxkon ìjngoò k'a-ná, nimé xi chjinangui-ná. Okixíí xi xan-nò, nita mé xi sijé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò.

²⁴ Skanda ì'ndeì, nì sà mé xi nìjé xi it'aà ts'an; tijé, tjoé-nò, mé-ne nga nimé xi chijat'aà-la kjotsja xi tíjìn inima-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-la kjoa xi tjin isò'nde

²⁵ 'Èn xi tìchjàko-nò, tà kjoa mangásòn-né tìsikjeén. Tanga kijchò nachrjein k'e nga mì tì kii kjoa mangásòn kichjàko-nò. Kènojmi kixíí-nò it'aà ts'e Na'èn-na. ²⁶ Nachrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sijét'aà-la Na'èn-na. 'An, mì tì kii kitsi'bà-tjì-nò xi it'aà tsajòn, ²⁷ nga jè sobà Na'èn-na matsjakeè-nò. Koií matsjakeè-nò nga jñò, tìkoáá matsjacha-ná ko mokjeíin-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yaá itjokàt'aà-la Nainá nga inchrobà ì isò'nde. Ì'ndeì siikíjna-ná isò'nde, tìfikoó ìjngoò k'a-na Na'èn-na.

²⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Ì'ndeì, tinokjoà kixi-né, nimé kjoa mangásòn tìnikjín. ³⁰ Ì'ndeì, jyeé 'ya-jen nga jì machiya yijee-lè nita mé kjoa-ne. Mikiì mochjeén tsà yá xi skonangui-lè. K'oáá ma-ne nga mokjeíin-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Ì'ndeì, ¿a mokjeíin-nò? ³² Jyeé kjomeè bi-jchó hora, tijè-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngoò ìjngoò; onguí-nò ni'ya-nò; tajngoò sikíjna-ná. Tanga mitsà tajngoò tijná, jè tíjnakò-na Na'èn-na.

³³ K'oaá s'ín tìchjàko-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koá ì isò'nde kjo'iín s'e-nò, tanga 'ño t'è-là takòn. 'An, jyeé kisìkijne-la jña kjoa xi tjin isò'nde.

17

K'e nga jè Jesús tsibítisi'batjì jña xita xi kota'yát'aà-la

¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'ín kiichja, kiskoòtsejèn ngajmii, kitsò:

—Nà'èn, jyeé ijchò hora-la, jeya tikíjni Ki'ndí-lè, mé-ne jè Ki'ndí-lè tikoá ngaji, jeya sùkíjna-lè, ² koni s'ín kits'ii-la kjotíxoma Ki'ndí-lè it'aà ts'e ngats'ii xita nga tji'nde-la nga tsjaà-la kjoabinachon nita kjé-ne ngats'ii xita xi ji kits'ii-la. ³ Jè kjoabinachon xi tjin nita kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta ji tajngoò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mì-lè, tikoá skoexkon Jesucristo xi Ki'ndí-lè xi xó ji kinikasén-ne.

⁴ 'An, jeya kisìkijna-lè ì isò'nde, nga jyeé kisijngoaà xá xi ji kinìngatsja-ná. ⁵ Nà'èn, i'ndeji, k'oas'ín jeya tikíjna-ná nga nguixkoiìn koni tjin kjoa jeya xi kis'e-na nga tsohótijnat'aà-lè k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde.

⁶ Jña xita isò'nde xi xó ji kichjaàjìln-ne nga 'an kinìngatsja-ná, jyeé tsibenojmí-la it'aà tsiji. Xita tsiji-né, nga ji kits'ii-ná, kò nchisíkitasòn-né koni tsò 'én-lè. ⁷ Jña xita koi, i'ndeji, jyeé beè nga ngats'ii kjoa xi 'an kits'ii-ná, it'aà tsiji nchrobá-ne. ⁸ 'An, tsibenojmí-la jña 'én xi ji kits'ii-ná; jña xita koi, jahas'en-jìln-la; jyeé kijtseè nga kixi kjoa nga it'aà tsiji inchrobà-na. Mokjeiín-la nga ji kinikasén-ná.

9 'Jñà x̄ita koi, bìtsi'batjià. Mìtsà jñà x̄ita isò'nde bìtsi'batjià; tà jñà-né xi jì kits'iì-ná, nga x̄ita tsiji-né. 10 Ngats'iì x̄ita xi ts'an, t̄ikoá tsiji-né, koá jñà x̄ita xi tsiji, t̄ikoáá ts'an-ná. It'aà ts'eé x̄ita koi, nga jeya ótjna.

11 'An, mì t̄i kii tse kótjna-na i isò'nde; tanga jñà x̄ita koi, í kítsajna isò'nde. 'An, yaá t̄ifikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'èn tsjeè, ndaà t̄ikindji x̄ita koi nga k̄o nga'ño-lè, t̄ijè-ne nga'ño xi jì kits'iì-ná mé-ne nga ndaà kítsajnajtín-ne koni jñá ndaà titsajnakjoáá ngaji k̄o 'an. 12 K'e nga tsohótijnakoaa i isò'nde, ndaà kisikindaa nga k̄o nga'ño-lè, t̄ijè-ne nga'ño xi jì kits'iì-ná. Nijngoo xi kichijà, tà jé kichijà jè xi k'oas'ín t̄jínè-la nga k'oas'ín k̄omat'in, mé-ne k̄itasòn-ne koni s'ín t̄ichja Xojon-lè.

13 'Tanga i'ndeí yaá t̄ifikon-lè ñánda tijni. Jñà 'én xi t̄ichjà k'e nga tákó i t̄jña isò'nde, koi-né nga 'ño ndaà k̄atasijin inima-la jñà x̄ita-na, jè kjotsja xi t̄jijn ts'an. 14 'An, jyeé tsibenojmí-la 'én-lè jñà x̄ita-na; tanga jñà x̄ita isò'nde síjtikeè-né, koií-né nga mìtsà t̄i x̄ita ts'e isò'nde-ne, t̄ikoáá 'an, mìtsà t̄i i isò'nde chjà-na. 15 Mìtsà xan-lè nga chjààxin i isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga t̄ikindji it'aà ts'e x̄ita neií. 16 Koni 'an mìtsà i isò'nde chjà-na, t̄ikoáá jñà x̄ita-na mìtsà t̄i i-ne isò'nde chjà-ne. 17 It'aà ts'e kjoá kixi-lè, tsjeè t̄ikítsajni nga nguì x̄ita tsiji k̄atama; nga jñà 'én-lè, nguì kjoá kixi-né. 18 Jì, koni s'ín kinikasén-ná i isò'nde, 'an, k'oáá t̄is'ín sikasén jñà x̄ita-na it'aà ts'e x̄ita isò'nde. 19 Xi kjondaà ts'e x̄ita-na, 'an, jyeé tsjeè t̄isngatsja-lè yijo-na mé-ne jñà x̄ita-na t̄ikoá tsjeè s̄isngatsja-lè yijo-la xi it'aà

ts'e kjoa kixi-lè.

²⁰ 'Mitsà tà jñà bìtsi'batjià jñà xità ts'an; tìkoaá bìtsi'batjì-ná jñà xità xi iskan kòkjeiín-la ìt'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-na xi keènojímí-la jñà xità-na, ²¹ mé-ne ngats'ì jñà xità koi, tà jngoò koma-ne, koni jñá nga jngoò ma-ná koni s'ín tijnako-ná ngaji Na'èn, tìkoa 'an tijnako-lè. Jñà xità koi, tìkoa kàtitsajnakò-ná mé-ne jñà xità isò'nde kòkjeiín-la nga jì kinìkasén-ná. ²² Jè kjoajeya xi jì kits'iì-ná, 'an, k'oaá tìs'ín kitsjaà-la jñà xità-na mé-ne nga tà jngoò koma-ne koni jñá nga tà jngoò ma-ná. ²³ 'An tijnakoaa jñà xità-na kò jì tijnako-ná, mé-ne nga ngui jngoò koma-ne. K'oaá s'ín skoē-ne jñà xità isò'nde nga jì kinìkasén-ná kò tìkoa skoē nga matsjachi jñà xità-na koni s'ín matsjacha-ná 'an.

²⁴ 'Na'èn, koií xi mejèn-na nga jñà xità xi jì kits'iì-ná ya kítsajnakò-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoē-ne kjoa jeya-na xi jì kits'iì-ná nga tìkoa matsjacha-ná skanda k'e nga tìkj'eè sindaà isò'nde. ²⁵ Na'èn xi xità kixi 'mì-lè, jñà xità xi tjín isò'nde, mìkiì beèxkon-lè, tanga 'an, beèxkoòn-lè. Tìkoa jñà xità xi jì kits'iì-ná jye kisijìin-la nga jì kinìkasén-ná. ²⁶ Jñà xità-na jyeé tsibenojmí yije-la ìt'aà tsiji; tákó saá kènojímí isa-la mé-ne jè kjoatjòcha xi tjín-lè ìt'aà ts'an, tìkoa s'e-la jñà xità koi, koa 'an sobà kótijnajñaà inima-la.

18

Kós'ín komà k'e nga kitsobà'ñó Jesús xità kon-dra-la

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

¹ Jesús k'e nga jye okitsò, ikjoàn itjo, kiìkò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la ján x̄ijngoaà x̄ajngá nandá xi 'mì Cedrón. Ya kijna jngoò i'nde ñánda kjìn skaya tsojmi tíjt̄e; yaá jahas'en-jìin Jesús kò x̄it̄a-la. ² Judas, x̄it̄a xi s̄ìngatsja Jesús it'aà ts'e x̄it̄a kondra-la, jyeé beèxkon i'nde jè, nga Jesús, kjìn k'a ya chixoñakò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la ya i'nde jè. ³ Judas, kjìn soldado ijchòkò, t̄jikò x̄it̄a xi síkinda ingò xi j̄ñà kisikasén x̄it̄a skò-la nò'miì kò x̄it̄a fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kich̄a ndojò, 'ya ni'ín nicha. ⁴ Jesús, nga jyeé tíjìn yije-la kjoa xi komat'in, n̄itoón itjo, kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioè?

⁵ X̄it̄a koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

Jesús kitsò-la:

—'An-ná.

Judas, x̄it̄a xi t̄s̄ingatsja Jesús, t̄ikoaá ya tsóbajìin-la. ⁶ K'e nga kitsò Jesús: “'An-ná”, x̄it̄a koi, kiì-ne íts'in, chixòt'aà nangui. ⁷ Jesús, ìjngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioè?

X̄it̄a koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁸ Kiìchj̄a Jesús, kitsò-la:

—Jyeé, k'oá tixan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, t̄jìin'nde-là j̄ñà x̄it̄a-na xi i'nga nga kàtjì-ne.

⁹ K'e nga okitsò Jesús, koí tsitasòn 'én xi jè kiìchj̄a k'e nga kitsò: “Na'èn, x̄it̄a xi jì kits'iì-ná, nijngoò kichj̄a.” ¹⁰ Jè Simón Pedro, 'ya jngoò kich̄a ndojò; tsachrje; tsajà-la x̄it̄a xi 'mì Malco, x̄it̄a ch̄i'nda-la

no'miì íjtòn; tsatet'aà líká kixi-la. ¹¹ Jesús kitsò-la jè Simón Pedro:

—Tikájnátjò-ne kicha ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-la. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-na Na'en-na koni s'in mejèn-la, ¿a mìtsà tjínè-la nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibìjna nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹² Jñà xita soldado ko soldado íjtòn ko xita judío xi síkinda ingo íjtòn, kitsobà'nó Jesús, ikjoàn chinchá na'nó. ¹³ Íjtòn kiiko ján nánanda tjina ni'ya-la Anás, nga níxáya-la ma jè Caifás xi no'miì íjtòn tjina nó jè. ¹⁴ Jè Caifás xi okitsò-la jñà xita judío nga kitsò-la: Mochjeén-né nga tà jngoò xita kàtiyaàtji-la naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oqá kitsò nga mikii beèxkon Jesús

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro tjingui-la Jesús ko ìjngoò sa xita xi kota'yat'aà-la Jesús, jè xi beèxkon jè no'miì íjtòn, jahas'en-ko Jesús ya nditsin ni'ya-la no'miì íjtòn.

¹⁶ Tanga jè Pedro, ján kiskoòñà nditsiaán; yaá tsibìjna xotjoa-la ni'ya. Jè xita-la Jesús xi ìjngoò, k'ée itjo ìjngoò k'a, kiichja-la jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, ikjoàn kisìkas'en Pedro. ¹⁷ Jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, kitsò-la Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoā ya chita'yat'aà-la xita jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majìn.

¹⁸ Jñà xita chì'nda ko xita xi síkinda ingo nchat'aà-la ni'in xi jñà tsibítse nga nchisíhiso-la

yijo-là nga 'ñó 'nchán tíma. Jè Pedro tikoà ya síjna nga tísíhiso-là yijo-là.

Mé 'én xi kiichja Jesús ya nguixkon nò'mù ítjòn
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Jè nò'mù ítjòn tsibíts'ia nga kiskònangui-là Jesús it'aà ts'e xita xi kota'yàt'aà-là kò it'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰ Kiichja Jesús kitsò-là:

—'An, kichjàjìn osen-là xita nga tíjtsa isò'nde. Kjit'aà nachrjein tsakoòya ya ni'ya ingo sinagoga kò ya nditsin ingo ítjòn ñánda bixoña yije xita judío. Nímé 'én xi tìchjà 'ma. ²¹ ¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jñà chjinangui-là xita xi kiì'nchré-na, mé 'én xi tsakoòya-là. Jñà xita koi, ndaà tíjìn-là kó kixan-là.

²² K'e nga jye okitsò Jesús, jngoò xita xi síkinda ingo ítjòn síjnat'aà chraña-là, kisijts'iìn-t'aà kjin Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne kòtsò-ne 'én xi nokjoàkòji nò'mù ítjòn?

²³ Jesús kiichja kitsò-là:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tìchjà, koatìn-ná, kó xán. Tanga tsà ndaà tsò 'én xi tìchjà, ¿mé-ne ti'bé-ná?

²⁴ Nga k'oas'ín tíjt'aà'ñó Jesús, jè Anás kisikasén ñánda tíjna jè Caifás jè xi nò'mù ítjòn tíjna koi nachrjein.

K'e nga jè Pedro ijngoò k'a kitsò nga mìkì beèkon jè Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Jè Pedro ya síjnat'aà-là ni'ín nga tísíhiso-là yijo-là; jñà xita koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoà ya chita'yàt'aà-là xita jè?

Jè Simón Pedro tsibìjna'ma, kitsò:

—Majìn, mì yaá kota'yàt'aà-la.

²⁶ Ikjoàn kiskònangui ìjngoò-la xità chi'nda-la no'miì ítjòn; xíkín ma xità xi jè Pedro tsatet'aà líká-la, kitsò-la:

—Ngaji, yaá kijtseèxkon-lè ko Jesús ya ì'nde ñánda tjín tsojmì tjè.

²⁷ Jè Pedro, ìjngoò k'a tsibìjna'mat'in Jesús, ikjoàn ñitòón kiskindàya kóxtí.

K'e nga tsibìjna Jesús ya nguixkon Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸ Kùkò-ne Jesús ya ni'ya-la Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e xitàxá ítjòn ts'e Roma. Nga jye tís'e isén, jñà xità judío mìkìl jahas'en ni'ya osen koni s'ín tjín kjotíxoma-la nga majìn-la nga sùkìts'ón yijo-la mé-ne koma kòkjen-ne s'eí paxko.

²⁹ K'oaá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskònangui-la jñà xità koi, kitsò-la:

—¿Mé kjoa xi ongui-nò xità jè?

³⁰ Jñà xità judío kitsò:

—Tsà nímé jé tjín-la, mì-la jì tìtsanìngatsja-lèjen.

³¹ K'eé kitsò Pilato:

—Tanguíkoo, jñò tìndaajìn-là koni s'ín tjín kjotíxoma-nò.

Jñà xità judío kitsò:

—Ngajen mìkìl tjí'nde-najen nga taxkì sùk'en jn-gò-jen xità.

³² K'oas'ín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi kós'ín komat'in k'e nga kiyá.

³³ Pilato, ìjngoò k'a jahas'en ni'ya osen, kiìchja-la Jesús, kitsò-la:

—¿A jì-né xi 'mì-lè xitàxá ítjòn-la xità judío?

34 Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿A tà kjohítsjeèn tsiji-né nga k'oa tisi, a xi kj'eji xitaá okitsò-lè it'aà ts'an?

35 Pilato kitsò:

—'An, mìtsà xita judío-ná. Jña xita naxandá-lè ko xita skò-la nò'mì, jña xi kòfi sngatsja-na it'aà tsiji. ¿Mé kjoa xi chinchaàtsji?

36 Kiichja Jesús kitsò:

—Mìtsà i isò'nde tjínè-na nga kotixoma. Tsà k'oaá-la s'ín tjín jña xita-na kosiko-na nga mì ya kongatsja ts'e xita judío. Tanga mìtsà i kotixoma.

37 Pilato, ìjngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a xitaxá ítjòn 'mì-lè?

Kiichja Jesús kitsò:

—Ngají xi osi nga xitaxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'iin-na ko koií xá j'i-na i isò'nde, mé-ne nga kènojmiá it'aà ts'e kjoa kixi. Ngats'iì xi fit'aà-la kjoa kixi, 'nchré 'én-na.

38 Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿Mé-né xi 'mì-la kjoakixi?

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ìjngoò k'a itjo ni'ya osen. Kiikon xita judío, kitsò-la:

—Xita jè, nímé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e. 39 Jño, k'oaá s'ín tjín kjotixoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxko: bijnandeí jngoò xita xi ndayá títsajna. ¿A mejèn-nò nga kàtijnandeí jè Xitaxá Ítjòn-la xita judío?

40 Ìjngoò k'a 'nño jchán kiichja kóhotjín xita judío, kitsò:

—Majìn, jè Jesús, mìkìl kíjnandeíí, jè Barrabás kíjnandeíí.

Tanga jè Barrabás x̄it̄a chijé-né.

19

K'e nga j̄nà x̄it̄a kis̄ijé nga krò kàtasit'aà jè Jesús

¹ Pilato kitsjaà-là òkixì j̄nà x̄it̄a soldado nga tsajá-là Jesús. ² J̄nà soldado tsibíndaà jngoò corona na'yá, tsibí'a skò Jesús, ìkjoàn kisikákjá jngoò nikje sko. ³ Kitsò-là:

—A ta k'oaá ndaà-ne jì xi x̄it̄axá ítjòn-là x̄it̄a judío 'mì-lè.

Ìkjoàn kisìjts'iìn-t'aà k̄jín.

⁴ Pilato itjokò ìjngoò k'a ya ndìtsin, kitsò-là j̄nà x̄it̄a naxandá:

—Chítsejèn-là, ì j'ìikò ìjngoò k'a-nò mé-ne nga jchà-nò nga nímé jé sakót'aà-na ìt'aà ts'e x̄it̄a jè.

⁵ Itjo Jesús, t̄jì'a corona na'yá skò; ìkjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-là j̄nà x̄it̄a naxandá:

—Ì síjna x̄it̄a jè.

⁶ K'e nga kijtseèxkon j̄nà x̄it̄a skò-là nò'miì kò j̄nà x̄it̄a xi síkindà ìngo, tsibíts'ia nga 'ñó jchán kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

K'eé kitsò jè Pilato:

—J̄nò, sobà tanguíkoo nga tjat'aà krò. 'An, nímé jé xi sakót'aà-na ìt'aà ts'e x̄it̄a jè.

⁷ Kùichja j̄nà x̄it̄axá-là x̄it̄a judío, kitsò-là Pilato:

—Ngajen, t̄jín jngoò-najen kjotíxoma; k'oaá s'ín tíchja kjotíxoma tsajen: X̄it̄a jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-là nga Ki'ndí-là Nainá tsò-là yijo-là.

8 Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, ìsaá 'ñó ndaà kitsakjòn. 9 Pilato, jahas'en ìjngoò k'a ni'ya osen, kitsò-la Jesús:

—¿Ñánda-ne ì'nde-lè?

Tanga Jesús, mìkiì kiìchja-la.

10 Pilato kitsò-la:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, tjí'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, tikoá tjí'ndeé-na nga siìkíjnandeí-lè.

11 Kiìchja Jesús kitsò-la:

—Nimé-la xi tjí'nde-lè ìt'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xita xi síngatsja-na ìt'aà tsiji, ìsaá tse jé tjín-la mì k'oa-ne koni jí.

12 Tjè-ne hora, jè Pilato mejèn-la siìkíjnandeí Jesús tanga jña xita judío ìsaá 'ñó kiìchja kitsò:

—Xita jè, tsà siìkíjnandeí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tíjna ts'e Roma. Nita yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-la yijo-la, kondra ts'ee César.

13 Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiìko Jesús ján nditsiaán; tsibìjnasòn íxile-la ya ì'nde ñánda 'mì Isòn Chrjó Ndajo; Gabatá 'mì nga 'én hebreo.

14 Ta jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeé bijchó nchisen. Pilato, kitsò-la jña xita judío:

—¡I síjna xitaxá ítjòn-nò!

15 Jña xita judío 'ñó jchán kiìchja kitsò:

—¡Kàtabiyaà! ¡Kàtabiyaà! ¡Tjat'aà krò!

Pilato kitsò-la:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jña xita sko-la no'miì, kiìchja kitsò:

—Ngajen, tsjin-najen xitaxá ítjòn xi kj'eí, tà jè ta jngoò César.

16 Pilato kisìngatsja nga kàtát'aà krò. Jñà xità koi kiikò Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Jesús itjo, 'yajen krò-la; yaá kiikò ya i'nde ñánda 'mì I'nde Skò Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. 18 K'e nga ijchòkò i'nde jè, tsohót'aà krò, kò nguì jò xità xi k'ejí, íjngó íjngó kisinchaàt'aà-la nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasíjna jngoò osen-la.

19 Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà skò krò xi tsò: “Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitàxá Ítjòn-la xità judío.”

20 Jñà 'én koi, kjin xità judío tsibíxkejiin; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañàt'aà-la naxandá. 'En hebreo tjít'aà kò 'én griego, kò 'én latín. 21 Jñà xità skò-la nò'miì ts'e xità judío, kitsò-la jè Pilato:

—Kì k'oaá s'ín chjiì xi tsò: “Xitàxá ítjòn-la xità judío.” K'oaá s'ín chjí xi tsò: “Xità jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitàxá ítjòn-la xità judío.”

22 Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaà, k'oaá s'ín kàtìjna.

K'e nga jñà soldado, kisijòya nikje-la Jesús

23 Jñà soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxkó nikje-la; ñijòn ya kis'iin. Íjngó íjngó ya kitsjaà-la xíkjin. Tìkò kiskoé jè nikje ndojò-la xi x'ió kji, mìkiì kitjahaña, tà kijna ndojò-né. 24 Kitsò-la xíkjin:

—Mikiì sixajndá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Nikje-na kisìka'bí-la xíkjín;
jè nikje ndojò-na tà kisìskáko-né.

Jñà soldado, k'oaá kis'iin. ²⁵ Yaá nchat'aà chraña-la krò nea-la Jesús kò ndichja kò María chjoón-la Cleofas kò María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nea-la kò jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ñó matsjakeè, kitsò-la nea-la:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-la jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ñó matsjakeè:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xita jè kiskoétjò jè nea-la ya ni'ya-la.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Xi jye komà, Jesús kijtseè nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xínda-na.

K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá.

²⁹ Yaá tjna jngoò tiji xi tjíya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngoò yá, tsijmeé'a chraña-la tso'ba Jesús. ³⁰ Jesús, k'e nga jye kits'iì nandá vinagre, ikjoàn kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

Tsibíjnajteén sko, k'en.

Mé-ne kiskíx'akjá-ne nisín-la Jesús

³¹ Tà jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jñà xita judío majin-la nga ya sitjobát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè nachrjein nìkjáya (koií kjoa-la nga 'ñó xkón jè s'eí Paxko). Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixi mé-ne nga kàtakjàn-ne

nindaà chrjomí-la jñà x̄ita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjínájen-t'aà krò. ³² Kìi jñà soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna ítjòn; k'oaá t̄i kisikò jè xi ìjngoò xi ngásòn taña kisit'aà krò. ³³ Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtsee nga jye k'en. Mìkì tsakján nindaà chrjomí-la.

³⁴ Tanga jngoò soldado tsibísekjá n̄is̄in-la jngoò k̄icha xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jn̄i kò nandá. ³⁵ Jè xi kijtsee kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, kò jè 'én xi tsjá, nguì 'én kixi-né, ndaà tíjìn-la nga 'én kixi xi bénojmi, mé-ne jñò t̄ikoa k̄okjeīn-nò. ³⁶ Kjoa koi, k'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín t̄jít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nijngoò nindaà-la k̄okjàn.” ³⁷ T̄ikoaá t̄jít'aà-né ñánda tsò: “Jè skótsejèn-la jè xi kiskix'akjá n̄is̄in-la.”

K'e nga kishijīn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea ì'nde-la, t̄ikoaá jè x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús tanga tà tsajmeè'ma-né nga jñà tsakjón-la x̄ita judío. Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá'nde-la nga k̄jiko yijo-la Jesús. Pilato kitsjaá'nde-né. José kiskónájen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn k̄iko. ³⁹ T̄ikoa ijchò Nicodemo, jè x̄ita xi ijchòkon jngoò k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsjájìn-la chijo xi 'mì mirra kò áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. ⁴⁰ José kò Nicodemo, k̄iko yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi t̄jín-la chijo xi ndaà jne koni s'ín t̄jín k̄jotíxoma-la jñà x̄ita judío k'e nga sihījìn mik'en. ⁴¹ Ya ì'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, t̄jín jngoò ì'nde ñánda t̄jtje tsojmì t̄je; yaá t̄ix'á jngoò ngajo

itsjó-la mik'en xi ngui xitse, ñánda ni saà jngoò mik'en sijnaya. ⁴² Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañat'aà nga jyeé tímats'ia nàchrjein nìkjáya ts'e xita judío, jè víspira-la s'eí Paxko.

20

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoa biyaa

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Jè nàchrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ño tajñòya kiì, nga kiì katsejèn-la itsjó ñánda kisihijìn Jesús; tákó jñò choòn k'e nga kiì. K'e nga ijchò, kijtseè nga jye kitjaàxìn ndajo xi tíchjoàjto-ne jè ngajo itsjó. ² K'ée tsangachikon, kiikon ñánda tíjna Simón Pedro ko xita xi ijngoò xi tikoá ya kota'yat'aà-la Jesús, jè xi 'ño matsjakeè, kitsò-la:

—Jñà xita, jyeé kiiko jè Na'èn-ná. Mikiì 'yaá ñánda kisikájna.

³ Pedro ko xita xi ijngoò xi ngàsòn ya kiskoòta'yat'aà-la Jesús, kiì katsejèn-la jè ngajo itsjó. ⁴ Ingajò xita koi, 'ño jchán tsangachikon, tanga jè xi ijngoò, isaá 'ño tsangachikon mì k'oaá-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo itsjó-la Jesús. ⁵ K'e nga tsasiñia kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtseè nga tà jñà nikje-la kjioò, tanga mìkiì jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶ Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo itsjó, tikoá kijtseè nga tà jñà nikje-la kjioò. ⁷ Tikoá kijtseè jè nikje xi kisijtèjìn sko Jesús. Mìtsà ya tsátijìn-la nikje xi i'nga. Xìn kijna nga tíxkóya-la. ⁸ K'ée jahas'en-ngui xita xi ijngoò, jè xi ijchò ítjòn; kijtseè kjoa xi komà, kòkjeín-la. ⁹ Kj'eè kiì ndaà

machija-la nga k'oas'in tíchja Xojon-la Nainá nga jè Jesús, k'oaá s'in tjinè-la nga kjoáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁰ Jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús, kii-ne ni'ya-la.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jè María Magdalena

(Marcos 16:9-11)

¹¹ Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tikjindáyat'aà-la ngajo itsjó; k'e nga tikjindáya tsasiñia nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo itsjó-la Jesús. ¹² Kijtseè jò àkjale xi nikje chroba íkjá. Jngoò tjna ya skò ñánda kisijna yijo-la Jesús; jè xi ijngoò ya tijnangui ndsoko. ¹³ Jñà àkjale, kitsò-la María:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne tìchìhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koií tikjindáya-na, jyeé kiiko xita yijo-la Na'èn-na; mikiì be ñánda kisikájna.

¹⁴ María k'e nga okitsò, kisikátji skò, kijtseè Jesús nga ya síjna, tanga mikiì beè tsà jè-né. ¹⁵ Jesús kitsò-la:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne chìhindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'in kisikítsjeèn, maá-la tsà jè xita xi síkinda i'nde jè, kitsò-la:

—Ji na'èn, tsà ji kiikoji, kot'in-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶ Jesús kiichja-la kitsò-la:

—¡María!

Ko jè María, kisikátji, kitsò-la:

—¡Raboni! —'én hebreo xi tsòya-ne: Maestro.

¹⁷ Jesús, kitsò-la:

—Kì 'an nìko-ná nga kj'eè kii fi mijìn-koaa jè Na'èn-na. Tanga t'in tìkí'nchré jñà 'ndsè, kot'in-la nga jye tífikoaa jè Na'èn-na jè xi tìkoaa Na'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-la, xi tìkoaa Nainá 'mì-là.

¹⁸ María Magdalena kii kisikí'nchré jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga jye kijtseèxkon Jesús, tìkoaa tsibénojmi-la 'én xi kiichja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ K'e nga jye kòjñò, tije-ne nachrjein nga tàts'en xomàna, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tíchjoàjto-la xotjoa-la ni'ya ñánda chixoña nga jñà tsakjón-la xita judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasijnajìin osen-la xita-la, kisihiyat'aà, kitsò-la:

—¿A ta k'oaa ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja ko nindaà nìsin-la. Jñà xita xi kota'yàt'aà-la 'nó tsja kis'e-la k'e nga kijtseè Jesús. ²¹ Jesús, iñgoò k'a kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Na'èn-na, jñò, k'oaa tìs'ín siikasén-nò.

²² K'e nga jye okitsò, ikjoàn kiskìnomájno, kitsò-la:

—Chjóé jè Inima Tsjeè-la Nainá. ²³ Jñà xita xi jñò sijchàat'aà-là jé-la, jchat'aà-la, jñá xi jñò mìkiì sijchàat'aà-là jé-la, k'oaa s'ín kítsajna nga mìkiì jchat'aà-la.

K'e nga kijtseè Tomás nga jye jaáya-la Jesús

²⁴ Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tejò ma-ne, jngoò xi 'mì Tomás, xi tìkoaa Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Tì'ño], mìkiì ya tìjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jñà xita xi i'nga xi tìkoaa ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la Tomás:

—Kà'ya-nájen Na'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkiì skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkiì skinìs'en najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkiì skinìs'en ndsaa ya nìsin-la, mìkiì kòkjeiín-na.

²⁶ Xi jye komà jìin nàchrjein, jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús ijngò k'a ya títajna; jyeé ya tíjna-ne Tomás; tanga jè xotjoa ni'ya tíchjoàjto-né. Ijchò Jesús, tsasíjnajiin osen-la, kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ikjoàn kitsò-la Tomás:

—Chìnìs'in najnóndsei ijndé, chítsejèn-la ndsaa. Nchrobákoì ndsei, chìnìs'in nìsin-na. Kì k'oàá s'ín mìkiì mokjeiín-lè. Kàtakjeiín-lè.

²⁸ K'eé kiichja Tomás, kitsò:

—jì xi Na'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Tomás, koií kjoa-la mokjeiín-lè nga kà'ya-ná. ¡Mé tà ndaà-la jñà xità xi mokjeiín-la nas'ín mìkiì beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰ Taxkì kjiin jchán kjoàkón kis'iin ìsa Jesús nga nguixkon xità xi kota'yàt'aà-la xi mìkiì tjít'aà xojon jè. ³¹ Tà jñà 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kòkjeiín-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinikasén-ne] xi Ki'ndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kòkjeiín-nò s'eé-nò kjoabinachon xi it'aà ts'e.

21

K'e nga jè Jesús itoò xità-la tsakó-la yijo-la

¹ Jesús, ìjngò k'a tsakó-là yijo-là jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ya ìndiì ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jǎà kjoa koi, kiís'ín komà. ² Títsajna kjoò Simón Pedro kò Tomás, xi t̄ikoā Dídimò tsò-là ['én xi tsòya-ne: Ti'ñò], kò Natanael xi Caná ì'nde-là, nangui xi chja-ne Galilea. T̄ikoā títsajna jǎà ìxti-là Zebedeo kò nguì jò ìsà x̄it̄a xi t̄ikoā ya kota'yàt'aà-là Jesús.

³ Simón Pedro kitsò-là x̄it̄a xíkjin:

—T̄in kó-lá tífi tsobà'ñoá nga sik'én.

Jǎà x̄it̄a xi i'nga, kitsò-là:

—T̄ikoā onguíkò-lèjen.

Ikjoàn kùì, jahas'en jngò chitso. Tanga n̄it̄jen jè, n̄imé t̄in kisakò-là. ⁴ K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejen, tsasijna ya ìndiì nandá, tanga jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là mìkiì kijtseèxkon tsà jè Jesús. ⁵ Jesús kitsò-là:

—Ìxti, ¿a kj'eè sakó chiba-nò t̄in?

Jǎà x̄it̄a-là kitsò:

—Majìn, n̄imé t̄jìn.

⁶ Jè Jesús, k'eé kitsò-là:

—T̄ikatjen-ngui-ndá na'ya-nò ya kixi xijngoà chitso. Sakò-nò t̄in.

Jǎà x̄it̄a koi, k'oaá s'ín kisìkatjen-ngui-ndá na'ya-là. K'e nga tsachrjekàjìin-ne, jye mì t̄i kùì ma bitjokàjìin-ne na'ya-là nga 'ño jchán k̄jìn t̄in 'ncha. ⁷ Jè x̄it̄a-là Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là Jesús, kitsò-là jè Simón Pedro:

—Jè Na'èn-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'e nga kùì'nchré nga jè Na'èn-ná Jesús, n̄it̄oón tsohòkjá n̄achro-là (nga sà ìt̄jòn tà nikje k̄jinguí íkjá), ìkjoàn kiskingui nandá nga k̄it̄jingui-là Jesús. ⁸ Jǎà x̄it̄a xi i'nga xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là, k̄ikò jè chitso; tífejìin nandá jè na'ya

t̄in nga k̄jìn jchán t̄in 'ncha; nga mìtsà k̄jìn kijna jè chitso; t̄jìn-là tsà jngoò sìndò metro ñánda kijnajiin nandá. ⁹ X̄it̄a koi, k'e nga tsitajen chitso, kijtsee ìt'aà nangui t̄j̄tse jngoò ní'ín. Jngoò t̄in tímatsjò, t̄ikoá kijtsee ìnchrajín. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Nchrohókoo i'nga t̄in xi s̄a jye kitjoé-nò.

¹¹ Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé n̄a'ya t̄in, tsibífet'aà nangui. Jngoò sìndò k̄o icháte jàn ma-ne j̄ñà t̄in ìi xi 'ncha n̄a'ya. N̄as'ín 'ñó k̄jìn ma-ne t̄in, jè n̄a'ya mìkii kixajndà. ¹² Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, t̄ichioò.

T̄anga n̄jngoò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là kitsò ikon nga kiskònangui-là yá-né jè. Nga jyeé t̄j̄jìn-là nga jè N̄a'èn-ná Jesús. ¹³ Jesús, kii kasit'aà chrañà-là, kiskoé ìnchrajín, kitsjaà-là j̄ñà x̄it̄a koi, k'oaá ti kisikò j̄ñà t̄in.

¹⁴ Yà ma-ne jàn k'a nga tsakó-là yijo-là Jesús j̄ñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, k'e nga jye jaáya-là ìt'aà ts'e kjoabiyaà.

Jesús, mé-ne jàn k'a kùichj̄a-là Simón Pedro

¹⁵ K'e nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-là Simón Pedro, kitsò-là:

—J̄i, Simón, ti-là Jonás, ¿a ìsáá ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni j̄ñà koi?

Pedro kitsò:

—Jon N̄a'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—T̄ikindj̄i j̄ñà ndí ìxti orrè-n̄a.

¹⁶ Xi ma-ne jò k'a, Jesús ìjngoò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kùichj̄a Pedro, kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindji jñà orrè-na.

¹⁷ Xi ma-ne jàn k'a, ìjngoò k'a kiskòngui-là kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-là nga ma-ne jàn k'a nga kjòngui-là tsà nga matsjakeè-né. Kitsò-là:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tíjìn-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindji jñà orrè-na. ¹⁸ Nguì okixíí xi xan-lè, k'e nga tisa ti titsjoi, jì tajngoó kichíkjeí nikje-lè k'e nga k'iin ñánda mejèn-lè nga k'oín. Tanga k'e nga jye kojchíngui, tà kjoén-né ndseji. Kj'eíí xitaá sikkákjá-lè nikje-lè, kjoíko-lè ñánda nga majìn-lè nga k'oín.

¹⁹ Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénojmíya kós'in komat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya sikkíjna-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitsò-là Pedro:

—Nchrobátjìngui-ná.

Jè xita-là Jesús xi 'ñó tsjakeè

²⁰ Pedro, k'e nga kiskoòtsejèn-ne íts'in, kijtsee jè xita-là Jesús xi 'ñó matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là nga tífítjìngui-là. Tijè-ne xita xi taña tsibìtsajnakjoò Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskòngui-là nga kitsò-là: “¿Yá-né xi sìnngatsja-lè it'aà ts'e xita kondra-lè?” ²¹ Pedro, k'e nga kijtsee, kiskòngui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, xita jè, ¿mé xi komat'in?

²² Kìichja Jesús, kitsò-là:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a, mìtsà jì oko-lè. Ngaji, nchrobátjìngui-ná.

²³ K'oáá s'ín komà-ne nga tsabísòn 'én koi. Ngats'ìì xitá 'ndse kitsò nga jè xitá jè, mìkìì kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkìì kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a, mìtsà jì oko-lè.”

²⁴ Tijè-ne xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús xi túbénojmi kixi ngats'ìì kjoa koi. Kò tijè-ne xi kiskìì yije xojon jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixíì xi chja.

²⁵ Jesús kjìn jchán kjoa kis'ììn-ìsa xi kj'eíì. Tsà tjeí yije nga jngoò jngoò skaya kjoa xi kis'ììn, mì-la kii kichìya-là nga tíjtsa isò'nde jñà xojon. K'oas'ín kàtama.

'Én-lá Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xcv

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0